

Archív časopisu Thorin

P lameny v krbu šlehají
pod střechou lůžka čekají;
nás ještě nohy nebolí,
kdo ví, co skrývá okolí:
snad strom anebo kameny,
jež máme poznat právě my.

L ist a tráva, strom a květ,
nehleď zpět! Nehleď zpět!
Kopec, rybník pod nebem,
dále jdem! Dále jdem!

THORIN 93/1

Thorin č.1/93

Dnes vám poprvé přinášíme rozsáhlý úryvek z díla samotného J.R.R. Tolkiena: "O Tuorovi a jeho příchodu do Gondolinu", který vyšel v knize Nedokončené příběhy, která snad u nás brzy vyjde celá. Není proto vyloučeno, že by vydavatel protestoval proti tomuto, byť malému a nevýznamnému, porušení autorských práv. Proto vás jménem všech žádáme: příliš se o Thorinovi a jeho obsahu nerozšiřujte, aby jsme nemuseli přerušit jeho vydávání a ochudit vás tak o povídky v něm obsažené. Předem vám děkujeme.

Obsah:

- [Sidar a pán čtyř mečů \(2\)](#)
- [Základy Quenya \(2\)](#)
- [Základy Quenya \(3\)](#)
- [Na obranu elfštiny](#)
- [O Tuorovi a jeho příchodu do Gondolinu \(1\)](#)
- [Roghar Drakobijec](#)

Thorin č.1/93

Sidar a pán čtyř mečů

Část druhá

Drapl jakýsi hadr a vyběhl za ním pryč z té mely. Z bílé mlhy se dostal do černočerné tmy, takže stále nebyl sto rozpoznat, kdo je ten tajemný zachránce, který ho dál táhl za sebou. Okolí se začalo pomalu prosvětlovat. Zastavili se na volném prostranství nedaleko doků. Z dálky byl slyšet křik a troubení rohů, jimiž se svolávaly hlídky šedých. Pohlédl na svého dobrodince a poznal ho. Byl to zmrzačený stařec z krčmy.

"Polez." Vybídnut, následoval ho pod převrácenou loď, jejímž obložením prosvítalo slunce.

"Jsi dobrý bojovník, chlapče," řekl stařec a pátravě si ho prohlížel. "Kdo vlastně jsi?"

"Jsem Sidar, zvaný z Hor. Jsem ze země Dobbů a do těchto končin jsem přišel hledat meč Sigurů. Znáš pověst o nich, starče?"

"Znám mnohé," pohlédl na něj starý.

"Poslechni si jeden příběh. Bylo to před několika lety, v horách tam nahoře za planinou Bazuků. Stála tam malá vesnička, pár domků a kovárna. Z té byli obyvatelé živi, neboť meče zde kované byly známé v celém kraji. Turir, ze kterého byli vytvořeny, byl ceněn jako zlato. V kovárně žily, rodily se, umíraly celé generace kovářů. Bylo tomu tak od dávných časů. Z otce na syna se dědilo toto poslání - být kovářem. A s ním i věčné tajemství rodiny, místo, kde jsou skryty zbraně několika bájných Sigurů. V té svatyni je skryta moc, která v rukou dobrého člověka může osušit slzy trpících. Avšak v rukou bídného lotra stala by se hrozbou a z ostří zbraní by kanuly hořké slzy. Slyš, co se v té vesnici jednoho dne odehrálo:

"Jdou, jdou!" Dětský hlas se jasně nesl malou kotlinkou. A oni skutečně přicházeli. Tři muži oděni v pestrý šat. V popředí šel velký hromotlucky chlap v dlouhé peleríně, která skrývala jeho tělo od krku až po chundelaté boty z dlouhé srsti. Za ním vyšlapovali dva zavalití pořízci s velkými meči na ramenou. Vcelku všední návštěva těch, kteří chtějí nakoupit vyhlášené zbraně. Kadam, kovář a první muž vesnice, vyšel na zápraží svého domu, aby přivítal hosty. Mírně se jim uklonil a zeptal se: "Co vás přivádí, cizinci, obchod nebo touha po chvilce odpočinku?"

"Hledám Kadama Starého, syna Kadama čtyřprstého. Je tu?", zeptal se hromotluk.

"Ano, můj otec je tu s námi. Pojď dál, uvidíš ho." Pozval hosty do dvora, kde bylo cítit teplo kryté výhně.

"Táto, hledají tě nějací muži." Z chaty vyšel bělovlasý, avšak velmi statný muž.

"Budte pozdraveni. Čeho žádáte?"

"Chtěl bych s tebou mluvit o samotě," požádal ho hřmotný chlap.

"Odložte, prosím, zbraně a vejďte, přáteli." Muž rozhrnul svou pelerínu a odhalil pohled na dvě mačety visící na širokém opasku z ještěřří kůže. "Vezmi si je." Starý pokynul synovi, ten vzal obě zbraně a položil je ke stěně. Stařec dal hostu přednost a vstoupil s ním do svého domu. Posadili se za stůl a hleděli si do očí. Starý něco tušil, a proto byl ve střehu, u pasu měl krátký mečík, a tak se cítil dost silný, aby se ubránil. Zvláště, když muž složil obě své mohutné ruce na stůl, takže byly neustále pod starcovým dohledem.

"Tedy?"

"Jsem Ogar, bývalý žoldněř krále Attila. Slyšel jsem o tobě, že víš o meči Sigurů. Chci ho!"

"Nevím, kdo ti napovídal takový nesmysl, ale já o žádném meči nevím. Chceš-li, kup u nás meč z turiru a pak běž svou cestou."

"Tedy nechceš vědět o tom meči?" Výhružný pohled nenechal starce na pochybách.

"Nevím o ničem a budeš-li mluvit takto, dám tě vyhnat z dědiny."

"Dobrá," usmál se chlap, "uděláme to tedy jinak." Stařec hmátl po meči, ale jakoby zázrakem se objevila ruka s obuškem a pak ho tupý úder poslal k zemi.

Když se probral, muž již uvnitř nebyl a zvenku se ozýval křik a třesk zbraní. Vyběhl na práh a zůstal jako opařen stát. Všude kolem se válela bezduchá těla vesničanů, žen i dětí. Na zdi sedělo několik chlapů s kušemi, kteří odstřelovali zděšeně prchající lidi. Ve volném kruhu stáli proti sobě jeho syn a Ogar. Drželi v rukou meče a měřili opatrnými kroky vzdálenoust mezi sebou. Začali bojovat. Kadam byl skvělý šermíř a meče v jeho rukou vytvořily vějíř oceli valcí se na Ogara. Ten však bleskurychle odrážel útoky a sám tu a tam donutil Kadama k obraně. Avšak převaha kováře byla zřejmá. Oba soupeři se zaklesli meči a funice snažili se jeden druhého odhodit. Ogar začal krůček po krůčku couvat, zdálo se být rozhodnuto. Náhle jeho rudá pelerína vyletěla nazad a vzduchem zasvištěl úder meče. Se záupněm padl Kadam na zem svého dvorce. Ogar se pomalu obrátil ke starci. Ten s hrůzou pohlédl na jeho obnažené tělo. Ogar měl čtyři ruce! Každá z nich svírala meč.

"Tak mluv, starý, kde jsou ty meče," zavrčel Ogar.

"Nic nevím, vrahu." Z domu se ozval jakot ženy v nebezpečí a hlasitý pláč dětí. Zavalitý světlovlasý zabiják vyvlekl ven mladou ženu, které se drželi za sukni dva chlapi. Když uviděla mrtvého muže, vrhla se s pláčem k jeho tělu.

"Starý, dobře mě poslouchej. Jestli mi nepovíš, kde je ta skrýš, budeš se dívat, jak tu ženu a děti nabodnu na kůl. Tak co?"

"Ty zrůdo, nikdy ti zbraně Sigurů nevydám, neboť bys napáchal tolik hrůzy, že by samo nebe zaplakalo." Bleskový pohyb čtyř mečů a na dvůr dopadá tělíčko dítěte bez všech končetin.

"Ne!" Stařec se vrhnul proti Ogarovi. Jakýsi žoldák, zastupiv mu cestu, odletěl do prachu s přeraženým vazem. Kadam Starý sebral jeho meč a zaútočil. Cinkot čepelí se slil v jeden plynulý zvuk. Ogar ustupoval a byl náhle škrábnut do ruky. Zařval a jeho čtyři ruce se pohnuly jako lopatky mlýnu - mlýnu smrti. Do prachu padl meč i ruce, které ho svíraly. Přes závoj bezvědomí slyšel ještě stařec křik ženy, přecházející ve smrtelný chropot a nelidský výkřik druhého dítěte. Pak vše zahalila mlha.

Omdlel. Probudila ho ostrá bolest v pahýlech paží. Ležel pohozený v komoře vlastního domu. Slyšel opilé hlasy žoldáků z vedlejší místnosti.

"Proč nechceš, Ogare, toho starého mučit?" ptal se kdosi.

"Vydržel by to a nic by nepověděl, to, co chci udělat, je mnohem lepší. Je sice tvrdý, ale když přivedeme ta děvčátka a budeme je před ním pomalu mučit, určitě to vysype."

"Když ti to poví, tak je pustíme?"

"Ano, chm, jestli přežijí, jak si s nimi pohrajeme." Chraplavě se zasmál.

"Musím se odtud dostat a přivolat pomoc." Pomyslel si a přes mučivou bolest se začal po kolenou šinout ke stěně. Loktem uvolnil tajné pero a protáhl se úzkým otvorem ve stěně. Vypadl do noční tmy. Vlahé letní tmy, stvořené pro milence a ne pro noc hrůz, která se kolem odehrávala. Zvedl se a odpotácel do lesa. Šel směrem k nejbližší velké vesnici. Šel a šel šel, až na úsvitu znaven padl u cesty kupeckých karavan. Ráno ho našli, ošetřili a do vesnice se vydala dobře ozbrojená skupina mužů.

Vrátil se jen jediný, jenž vyprávěl o tlupě zdivočelých rabijátů vedených čtyřrukým obrem. Kraj začal žít ve strachu a v područí darebáků. A žije dodnes," skončil zmrzačený stařec své vyprávění.

"Ten příběh je pravdivý?", zeptal se Sidar. Stařec na něj vážně pohlédl.

"Ano, já jsem Kadam Starý."

"Pak mi pověz, kudy se jde v ten kraj bídy."

"Čekal jsem to a děkuji ti." Stařec se usmál. "Víš, já ani netoužím po pomstě, jako po tom, aby mohli lidé tam u nás zase volně dýchat. Bez strachu. Doprovodím tě a daruji ti zbraně sigurů. Tvé oči jsou jasné a já jim věřím. Pojď, pomoz mi." Vylezli z pod lodi a podél nábřeží se vydali do města.

"Tam je, tam je," výkřik a za ním deset šedých, kteří se vrhli zezadu proti nim. Sidar bleskurychle tasil a odrážející rány, couval i s Kadamem ke zdi. Vtom kdosi vypadl z boku a tál bezbranného starce do břicha.

"Eíí!" Ten výkřik Sidar vyrazil a pak se proměnil v blesk. Nic nechápající šedáci mizeli pod ranami jeho mečů jako pod přívalem. Poslední, snažící se přivolat posilu, padl s nožem v hrdle. Sidar se sklonil ke Kadamovým ústům a zachytil tichoučký šepot:

"Běž k Hoře ohně a hledej, co k ohni nepatří. Tam najdeš i druhou půli kruhu. Pozor na p..."

Hlava starce klesla. Sidar vstal, pozvedl meč a pronesl: "Já, Sidar z Hor přísahám, že muž zvaný Ogar, Pán čtyř mečů, zemře zbraní Sigurů. Tak se staň!"

Thorin č.1/93

Základy Quenya

Lekce 2: Výslovnost

[Předchozí lekce](#)

[Další lekce](#)

Poznámky k výslovnosti se nacházejí v [Pánovi prstenů](#) Dodatek E a v [Cesta jde pořád dál](#): Písňový cyklus (básně od JRR Tolkiena, hudba od Donalda Swanna) na stranách 58-68, v analýze "Namárie" a "A Elbereth Gilthoniel"

Souhlásky: jako v angličtině (i češtině), s následujícími poznámkami:

ç - vždy jako **ç**. **ç** a **ç** jsou dvě znakové varianty jedné hlásky. PP užívá **ç** k vytvoření vizuální podobnosti s latinou (III 365).

g - v Quenya ho vždy předchází **n**, a vyslovuje se jako **g**, ne jako **dž**.

h - přídechové (znak 11). Původně se vždy vyslovovalo jako **ch** (**kh**, **khil**). Postupně se ztrácelo **k** uprostřed slov (**aha**), potom i na začátku (**hil**-, **harma**, **hwesta**). Ve 3. věku se **ch** vyslovovalo jen před **t**, jako v německém "acht", "echt" (**telumehtar**, vyslov teluMECHtar). Tolkien to ve svém pravopisu nebral na vědomí, takže pozor na to. Mluvčí západštiny to možná vyslovovali jako **š** (teluMEŠtar).(III 365)

h - bez přídechu (znak ...). **H** před **r** a **l** představuje pouhý výdech, neznělý zvuk (**hlókë**, **hrivë**). Ve 3. věku se už tato hláska nepoužívala (**lókë**). **H** z **hw** ve 3. věku je také bez přídechu.

hy - vyslováno jako **hi** (**hyarmen**).

ch - =**kh**. Pokud se zamyslíte nad původem této hlásky (c=k), je vše poměrně jasné. (Pozn. překl.)

ng - uprostřed slov říkej, jak píšeš. Na začátku, ve staré Quenya, je to zvonivé n, jako v "banka" (**Noldor**, vyslov n(k)oldor). Ve 3. věku vyslovováno normálně, **n** (**Noldor**).

r - vždy hrčivé. (Ne jako v angličtině, pozn. překl.)

th - neznělé, jako v anglickém "bath". Archaický zvuk; málo používaný v Quenya. (K pochopení výslovnosti nutno prostudovat pasáž o výslovnosti v první lekci kterékoliv učebnice angličtiny, pozn. překl.) **ty** - vyslovuje se jako **ti**. Mluvčí západštiny ho nahrazovali **č**.

y - vždy souhláska. (j, pozn. překl.)

Souhlásky psané dvojité - **tt**, **ll**, **ss**, **nn** - reprezentují dlouhé neboli "zdvojené" souhlásky.

Samohlásky: Quenijské samohlásky, obzvláště dlouhé **é** a **ó**, bývají "zavřenější" než samohlásky anglické (spíše jako ve španělštině) (Brňáci to mají jednodušší než Pražáci, pozn. překl.). Dlouhé samohlásky jsou označeny čárkou (´), přehláska (¨) znamená, že samohláska se vyslovuje, není nemá či součást dvojhásky.

a - normální české **a**.

e - normální české **e**. Dlouhé **é** v Quenya je napjatější a zavřenější než krátké(III 367). Mluvčí západštiny často vyslovovali **é** jako "ej", což je ale považováno za nesprávné a obhroublé. Koncové **-ë** nebo **-e** se vždycky vyslovuje.

i - normální české **i**.

o - vyslovuje se zaokrouhleněji. Dlouhé **ó** opět napjatější a zavřenější než krátké. Mluvčí západštiny měli tendenci vyslovovat **ó** jako **ou**, což bylo pokládáno za obhroublé.

u - normální české **u**.

Dvojhásky: Dvojhásky v Quenya jsou **ai**, **oi**, **ui**, **au**, **eu**, **iu**. Jsou to "klesající" dvojhásky, s přízvukem na první samohlásce. Mluvčí západštiny přeměnili **iu** na "stoupající" dvojhásku, s přízvukem na samohlásce druhé. Výslovnost stejná jako v češtině.

Ěa, **Ěo**, **Ěi** se vyslovují jako dvě oddělené samohlásky.

Přízvuk: Umístění přízvuku je dáno počtem slabik ve slově.

Dvouslabičná slova mají téměř vždy přízvuk na první slabice (Anor, PARma).

Troj- a víceslabičná slova - přízvuk je určen stavbou předposlední slabiky, obzvláště její samohláskou a koncovou souhláskou. (Pozn.: Pro potřeby určování přízvuku se **th** počítá jako jedna souhláska a **x** (vyslov **ks**) jako dvě.)

Přízvuk patří nad předposlední slabiku, pokud tato slabika obsahuje dlouhou samohlásku, dvojhásku nebo končí dvěma nebo více souhláskami (tzv. dlouhá slabika).

e-lenTÁRi (dlouhá samohláska)   angaMAItë (dvojhásky)

iSILdur (dvě souhlásky)

Na třetí slabiku od konce připadá přízvuk, jestliže předposlední slabika obsahuje krátkou samohlásku a končí jednou nebo žádnou souhláskou (tzv. krátká slabika).

Oromë (krátká samohl., žádná souhl.) (předposl. slabika je -rom-)

naMARië (krátká samohl., žádná souhl.) (předposl. slabika je -i-)

Pozn.: přidání gramatické koncovky či vytvoření složeniny může změnit postavení přízvuku.

Rady: jména končící na **-ndil**, **-ndur**, **-rdil**, **-rdur**, atd. mají vždy přízvuk na "-end-", "-ard-", "-eld" (iSILdur, eIENDil). Jména a slova končící na **-ien**, **-ion**, **-iel**, **-ië**, **-ëa** mají vždy přízvuk na předcházející slabice (naMARië, aláTARiel, LOMëa).

Básnický přízvuk: První slabika, pokud neobsahuje pouze krátkou samohlásku, může mít sekundární přízvuk (óroMARdi, óMARyo). Poslední samohláska může mít slabý přízvuk, obzvláště na konci verše. Při zvolání na ni může být i silnější přízvuk ("Namárië!" vyslovováno ná-MAR-í-é).

Cvičení:

1. Vyslovte tato slova: Cermië, unquë, thúlë, Telperion, anga, Aulë, ázë, Númenor, Númenóre, Varda, Ohtar, Tintallë, círya, Loëndë, Súlimo, Mahtan, Oiolossë, Turambar, Helcaraxë, leuca, hwesta, palantír, Elessar, falasse, hrivë, Alqualóndë, Vanyar, Noldor, Teleri, Silmaril, Silmarillion, Elendil, Wilwarin, Telumehtar, Sangahyando, Hyarmendacil, Calmacil, Sauron, Féanáro, Anárion, Vairë, hlókë, Istari, Menelmacar, tyeller, ruinya, Yavanna, Tindómerel, Eärnur, nwalme, ungewe.
2. Aiya Eärendil Elenion Ancalima! Elen síla lummenn' omentielvo. Nai hiruvalyë Valimar. Namárië.
3. Čtete nahlas Galadrielinu píseň o Eldamaru (I 349), jména Králů Númenoru a Gondoru (III dodatek A).

alda "[rozložitý] strom"
aurë "den"
cal- (kal-) "svítit"
cír- (kír-) "plout" (*lit.* "projít rychle skrz" vodu)
círya "loď s ostrou přídílí"
kel- (cel-) "téci pryč, dolů" (voda)
fir- "umřít, uvadnout"
host- "shromáždit se, sejít se"
Istar "Čaroděj"
lótë "květ" (zvl. bílý květ)
lómelindë "slavík"
lind- "zpívat, dělat hudbu" (*lit.* "soumraku-zpěvák")
lumbo "oblak"
Maia asi "Dobrý" (duch)
nén (nen) "voda"
síl- "svítit (bílým či stříbrným světlem)"
tir- "sledovat, dívat se někam, strážit"
tintil- "mihotat se, jiskřit, třpytit se"
tul- "přijít"
sonon "orel"
Vanya "Plavý" (elf)

Cvičení:

1. Přeložte do Quenya: Den přichází. Slunce svítí. Ptáci zpívají. Zpívají Elfové a Lidé! Den míjí. Přichází noc. Měsíc svítí a hvězdy se třpytí. Zpívá slavík.
2. Přeložte do češtiny: I lóti firar ar i lassí lantar. Lumbor hostar. I sonon tira. Nén kela. I círya círa. Lindar i Valar ar i Maia: i Vanyar ar i Noldor tular.
3. Převeďte všechny věty v jednotném čísle do množného a naopak.

Thorin č.1/93

Na obranu elfštiny

aneb za čistý tengwar

Předně se domnívám, že tvoření Tengwaru pro češtinu je věc dost umělá a násilná. Je mi jasné, že původní Tengwar neobsahuje znaky pro písmena v češtině nezbytná (ř, ť, ď, ň, apod.), ale dosazovat tato písmena do Tengwaru (i když při snaze aspoň částečně zachovat logičnost systému) mi připadá stejné, jako vytvářet např. v abuce znaky pro h nebo ř jen proto, abychom mohli azbukou psát česká slova. Chápu, že se jedná o snahu vyvolanou potřebou psát písmem, které nás nadchlo a přiblížit se světu Středozemě, jež nám učaroval. Je otázkou, zda je to ta pravá cesta.

Každý jazyk se vyvíjí a s mím i jeho písmo. Mohou ho však rozvíjet a upravovat pouze ti, kdo ho perfektně znají a používají, tedy v případě Tengwaru obyvatelé Středozemě, pan Tolkien a snad několik současníků, kteří mají dílo i pozůstalost Tolkienovu prostudovanou tak, že by se ve Středozemi domluvili. Odvážím se tvrdit, že nikdo takový v řechách není.

Samozřejmě, že písmo se může rozvíjet pouze v souvislosti s jazykem a ne odtrženě. Je tedy dost absurdní, vytvářet znak pro např. ř (nebo spíše v našem případě do systému přiřadit), když tato hláska v jazyce neexistuje. Což ovšem nutně vede k závěru, že buď si vše nejprve přeložíme z češtiny do Quenya či Sindarinu a potom napíšeme, nebo že s Tengwarem nebudeme psát vůbec. V našem případě nám zbývá pouze druhá varianta.

Nabízí se otázka, proč to tedy vše píšu, když debatu o Tengwaru předem odmítám.

Neodmítám. Dopouštím se vědomě protimluvu vzhledem k tomu, co jsem napsal. Přiznávám, že i já jsem se nechal strhnout k hříchu a pokouším se psát Tengwarem. Síla světa Středozemě je mocná. A uznávám, že slovo řeřicha se v Tengwaru napsat nedá. Podotýkám však, že se mi doposud dařilo slova v Tengwaru nenapsatelná obejít.

A tak se pomalu dostávám ke stati v Thorinovi i k diskusi na Draconu.

A navrhuji.

Upravovat Tengwar skutečně jen minimálně a jen v nejnutnějších případech. A tím více využívat opisů i když je to pracné. Hrůzné mi třeba připadá, že kvůli častému výskytu dlouhých samohlásek navrhuje místo dlouhého nosiče používat jakéhosi podivného zdvojení. To mi připadá Tengwaru zcela nedůstojné a de facto je to přenášení našeho uspěchaného způsobu života do světa Středozemě, jehož hodnoty jsou zcela jiné. Přitom o zdvojení Tehtar Tolkien jasně v PP 3 na str. 374 píše: "*... to bylo časté jen u kudrlinek a někdy u akutu ...*". Avšak i toto případné zdvojení vypadá jinak než ve vašem návrhu a nikde není znakpro i nebo znakpro á. Proto zdvojení Tehtar tak, jak bylo v Thorinovi předloženo, důrazně odmítám. Navrhuji Tehtar vůbec neměnit a používat je v původní formě. Použití samohlásky y pak navrhuji se vyhnout tak, že prostě budem používat všude pouze jedno i. Čeština nás sice za to bude fackovat, ale je třeba si uvědomit, o co nám jde. Jestli o to být v češtině bezchybní (což stejně nebude splnitelné) a nebo psát srozumitelně a přitom pokud možno co nejméně upraveným Tengwarem.

Stejně tak navrhuji nezasahovat do prvních šestnácti znaků, protože zde jde o systém tak provázaný, že navrhované změny ho příliš naruší a znehodnotí. Proto odmítám změnu ve znacích 9 a 14 a nahrazení hlásek th a dh hláskami t a d. Jde o samohlásky s přídechem a pro ty je th a dh typické, naopak v hláskách t a d žádný přídech neslyším. Protože ale není kam tyto hlásky zařadit, nevidím jinou možnost, než je nahradit opisem s j. Tedy místo t psát tj a místo d psát dj. Víím, že to způsobí mnoho obtíží, neboť neexistuje samohláska ě (tedy potom např. děti místo děti), ale je to podle mého názoru cesta nejschůdnější.

Zbytečné je měnit znak 16 z gh na h, když pro h je použitelný znak 33.

Naopak, velmi vhodné se mi zdá umístění hlásky ň do znaku 19. Skutečně splňuje to, že jde o calmatému a zároveň nosovku.

U znaku 20 bych navrhoval místo mj spíše mň. Alespoň tady bychom se vyhli pro nás ošklivému opisu ě (spíše slyšíme mňesto než mjesto).

Návrh šestého stupně myslím odpovídá skutečnému Tengwaru, snad až na to, že znak 21 je lépe označovat v souhlase s panem Tolkienem jako slabé nehrčivé r, než jako slabikotvorné r, neboť to by byla pro elfy spíše Tehta. Přitom nám ovšem nic nebrání ho i jako slabikotvorné r používat.

Souhlasím i se znakem 26 jako ř a nejsem ani proti 36 jako q (i když já bych spíše použil opisu kv, případně kw).

Jsem rád, že nebylo přijato řešení nových znaků pro dvojhlásky, jsem pro to i nadále je psát opisem s nosičem.

Tím končím svůj příspěvek k diskusi o českém Tengwaru. Pokud jste dočetli až sem, děkuji za trpělivost a jsem s pozdravem

Cuio i Endorena

Thorin č.1/93

O Tuorovi a jeho příchodu do Gondolinu

Část první

Rían, žena Huorova, žila mezi lidem domu Hadorova, ale když do Dor-lóminu přišla zvěst o Nirnaeth Arnoediad a ona se nemohla dozvědět žádné zprávy o svém muži, zneklidněla a samotná odešla do divočiny. Tam by zahynula, ale Šedí elfové jí přišli na pomoc. Neboť v horách západně od jezera Mithrim bylo sídlo tohoto lidu, tam ji zavedli a tam před koncem Roku nářků porodila syna.

A Rían řekla elfům: "Nechť se jmenuje Tuor, neboť to jméno vybral mu otec, než nás válka rozdělila. A žádám vás, abyste se ho ujali a vychovali ho v tajnosti, neboť předvídám, že z něho vzejde velké dobro pro elfy i pro lidi. Ale já musím jít hledat Huora, mého muže."

Nato jí elfové litovali, ale jistý Annael, jenž se jako jediný z toho lidu, který šel do války, vrátil z Nirnaeth Arnoediad jí řekl: "Běda, paní, je známo, že Huor padl po boku svého bratra Húrina a leží, jak se domnívám, v hoře padlých, kterou skřeti navršili na bitevním poli."

Poté se Rían zvedla a opustila sídlo elfů, prošla zemí Mithrim a dostala se nakonec k Haudh-en-Ndenginu na zpusťosené Anfauglith, kde ulehla a zemřela. Ale elfové se starali o malého Huorova syna a Tuor mezi nimi vyrůstal; byl zlatovlasý jako příbuzní jeho otce, krásný, vysoký, silný a odvážný a s elfí výchovou získal znalosti a dovednosti nemenší než knížata Edain předtím, než na sever přišla válka.

Ale jak roky mījely, život původních obyvatel Hithlumu, elfů i lidí, kteří zůstali, se stával stále těžší a nebezpečnější. Neboť, jak už je řečeno jinde, Morgoth porušil závazky dané Východňanům, kteří mu sloužili, odepřel jim bohaté země Beleriandu, po nichž dychtili, a zahnal ten zlý národ do Hithlumu, kde jim nařídil žít. A ačkoli už Morgotha více nemilovali, ze strachu mu sloužili dále, nenáviděli všechny elfy a opovrhovali zbylými lidmi z domu Hadorova (což byli většinou starci a ženy s dětmi), utlačovali je, násilím si brali jejich ženy, přivlastňovali si jejich půdu a statky a zotročovali jejich děti. Přišli skřeti a procházeli zemí, jak si zamanuli; pronásledovali prodlévající elfy do útočišť v horách a brali mnoho zajatců jako Morgothovy otroky do dolů Angbandu.

Proto přivedl Annael svůj nepočtený lid do jeskyní Androth, kde byl jejich život nesnadný a obezřelý, až Tuorovi bylo šestnáct let, zesílil a naučil se zacházet se zbraněmi, sekýrou a lukem Šedých elfů; a jeho srdce zaplálo při vyprávění o strastech jeho lidu, a přál si jít a pomstít je na skřetech a Východňanech. Ale Annael mu to nedovolil.

"Daleko odtud, jak se domnívám, leží tvůj osud, Tuore, synu Huorův," pravil. "A tato země nebude zbavena Morgothova stínu, dokud Thangorodrim samotné nebude zničeno. Proto jsme se konečně rozhodli ji opustit a odejít na jih, a ty půjdeš s námi."

"Ale jak unikneme nepřátelským zvědům?" pravil Tuor." Neboť pochod tolika pohromadě jistě nezůstane nepovšimnut."

"Nepůjdeme zemí otevřeně," řekl Annael, "a jestliže nás štěstí nezklame, přijdeme ke skryté cestě, Annon-in-Gelydh, Brána Noldor, ji nazýváme , neboť byla vytvořena dovedností toho lidu již dávno za dnů Turgonových."

To jméno Tuora rozduřilo, ačkoli nevěděl proč, a vyptával se Annaela, co ví o Turgonovi. "Je synem Fingolfinovým," řekl Annael, "a od pádu Fingonova je považován za Velkého krále Noldor. Neboť on, nejobávanější z Morgothových nepřátel, je stále ještě neživu; unikl ze zkázy Nirnaeth, když Húrin z Dor-Lóminu a Huor, tvůj otec, drželi za ním průsmyky Sirionu."

"Potom půjdu a budu Turgona hledat," řekl Tuor, "neboť kvůli mému otci by mi přece mohl poskytnout pomoc."

"To nemůžeš," odvětil Annael. "Neboť jeho pevnost je skryta očím elfů i lidí a nevíme, kde vlastně leží. Někteří z Noldor možná znají cestu tam, ale nikomu o ní neřeknou. Ale jestli chceš s nimi mluvit, pak pojď se mnou, jak ti radím, neboť v dalekých jižních přístavech se můžeš setkat s poutníky ze Skrytého království."

Takto se stalo, že elfové opustili jeskyně Androth a Tuor odešel s nimi. Ale jejich nepřátelé drželi dohled nad jejich sídly a brzy se dověděli o jejich cestě; a nedostali se na pláni daleko od kopců, když byli napadeni velkou přesilou skřetů a Východňanů a rozprášení široko a daleko do temnicí se noci. Ale Tuorovo srdce vzplanulo ohněm bitvy a on, ačkoli ještě chlapec, neutekl a třímal svou sekeru tak jako předtím jeho otec; dlouhou dobu neustupoval a pobil mnoho ěch, kdo na něj zaútočili, ale nakonec byl přemožen a zajat a předveden před Lorgana Východňana. Tento Lorgan byl pokládán za náčelníka Východňanů a dělal si nároky na vládu nad celým Dor-lóminem jako Morgothův vazal; a vzal si Tuora jako otroka. Těžký a trpký byl poté jeho život; neboť Lorganovi činilo potěšení zacházet s Tuorem mnohem hůře pro jeho původ z rodu dřívějších pánů; a on se snažil, jak mohl, zlomit hrdost domu Hadorova. Ale Tuor byl moudrý a trpělivě snášel všechny rány a urážky, takže zanedlouho se jeho úděl stal o něco lehčím, přinejmenším nebyl tak vyhladovělý jako mnozí z Lorganových nešťastných otroků. Neboť byl silný a zručný, a Lorgan krmil své soumary dobře, dokud byli mladí a dobře pracovali.

Ale po třech letech otroctví Tuor konečně spatřil příležitost k útěku. Nyní už dorostl do plné síly mysl i těla, byl vyšší i rychlejší než kdokoli z Východňanů, a když ho spolu s ostatními otroky poslali na práci do lesů, obrátil se náhle proti strážím, pobil je sekerou a uprchl do kopců. Východňané na něj pošťvali psy, ale bez úspěchu; neboť téměř všichni Lorganovi psi byli jeho přáteli a jestliže ho dohonili, lísalí se k němu a poté na jeho rozkaz utíkali domů. Tak se nakonec vrátil do jeskyní Androth a žil tam o samotě. Po čtyři roky byl psancem v zemi svých otců, sveřepý a osamělý; a jeho jméno bylo obáváno, neboť odtud často vycházel a pobil mnohé z Východňanů, na které narazil. Nato vypsal na jeho hlavu velkou odměnu, ale neodvázili se přijít k jeho skryší ani s přesilou mužů, neboť se obávali elfů a vyhýbali se jeskyním, kde sídlili. Ale říká se, že Tuor nevycházel jen kvůli pomstě, spíše stále hledal Bránu Noldor, o které mluvil Annael. Ale nenašel ji, protože nevěděl, kde hledat, a těch několik málo elfů, kteří stále žili v horách, o ní neslyšelo.

Tuor věděl, že ačkoli štěstěna ho dosud ochraňovala, dny psance jsou stejně sečteny, a jsou nepočtená a bez naděje. A nebyl ani ochoten žít navždy v divočině bez domova a jeho srdce ho pohánělo ke stále větším činům.

V tomto se, jak se říká, projevila Ulmova moc. Neboť on shromažďoval zprávy o všem, co se stalo v Beleriandu, a každý proud Středozemě, který se vléval do Velkého moře, byl jeho poslem tam i zpět; a také jako zastara zůstával přítelem Círdana, Stavitele lodí, při ústí Sirionu (1). V té době Ulmo největší pozornost věnoval osudům domu Hadorova, neboť ve svých hlubokých úradcích předvídal, že by mohly sehrát velkou úlohu v jeho plánech na pomoc Vyhnancům; a dobře věděl o Tuorových nesnázích, neboť Annael a mnozí z jeho lidu skutečně unikli z Dor-lóminu a přišli nakonec ke Círdanovi na dalekém jihu.

Tak se stalo, že jednoho dne na začátku roku (dvacátého třetího po Nirnaeth) Tuor seděl u stružky, která vytékala blízko vchodu jeskyně, kde žil; a vzhlízel k oblačnému západu slunce. Nato náhle v srdci pocítil, že by neměl dále čekat, ale vstát a jít.

"Opustím nyní šedivou zemi mých příbuzných, kterých už není více," zvolal, "a půjdu hledat svůj osud! Ale kam se obrátím? Dlouho jsem hledal Bránu a nenašel jsem ji."

Potom vzal harfu, kterou stále nosil s sebou, byv zručný ve hře na její struny, a nedbaje jasnosti svého hlasu samotný v pustině zpíval severskou elfí píseň pozvedající srdce. A jak zpíval, pramínek u jeho nohou začal kypět velkým množstvím vody a přetekl a potůčkem hloučně stékal po kamenitém úbočí před ním. A Tuor to přijal jako znamení, ihned vstal a následoval jej. Takto sestoupil z vysokých vrchů Mithrimu a prošel do severních plání Dor-lóminu; proud vzrůstal, jak ho sledoval stále na západ, až po třech dnech mohl v dálce spatřit dlouhé šedé hřebeny Ered Lóminu, které v těchto krajích ubíhaly od severu k jihu a ohrazovaly tak daleká pobřeží Západních břehů. Do těch vrchů se Tuor na svých cestách nikdy nedostal.

Země teď byla znovu nerovná a kamenitá, jak přecházela v kopce, a brzy se začala pod Tuorovýma nohama zvedat, a proud stekl dolů do rozeklaného řečiště. Ale když přišel kalný soumrak třetího dne cesty, Tuor přišel před skalní stěnu, v níž byl otvor jako velká brána; a tok jí procházel a mizel. Nato byl Tuor zdrcen a pravil: "Takže má naděje mne podvedla! Znamení v kopcích mne dovedlo jen k temnému konci uprostřed země mých nepřátel." A zklamaný do hlouby duše usedl mezi kameny na vysokém břehu řeky, s trpkou vyhlídkou na noc bez ohně; neboť to bylo v měsíci Súlime a do dalekých severních zemí ještě žádný příznak jara nepřišel a od východu vál pronikavý vítr.

Ale když bledé světlo vycházejícího slunce zazářilo v dalekých mlhách Mithrimu, Tuor uslyšel hlasy, a když pohlédl dolů, v úžasu spatřil dva elfy, kteří se brodili mělkou vodou; a jak vystupovali po stupních vytesaných v břehu, Tuor vstal a zavolal na ně. Okamžitě tasil své jasné meče a rozběhl se k němu. Tehdy uviděl, že pod šedými plášti

jsou oděni v brnění, a podívali se, neboť byli krásnější a sveřepější na kdekoli z elfího lidu, koho znal předtím. Stál zcela vzpřímený a očekával je; a když viděl, že nesáhl po zbraní, ale stojí sám a zdraví je elfí řečí, ukryli své meče a zdvořile k němu promluvíli.

A jeden pravil: "Jsme Gelmir a Arminas z lidu Finarfinova. Nejsi snad jeden ze starých Edain, kteří v těchto zemích sídlili před Nirnaeth? Neboť skutečně tě pokládám za příbuzného Hadora a Húrina, jelikož pro to svědčí zlato tvé hlavy."

A Tuor odpověděl: "Ano, jsem Tuor, syn Huora, syna Galdora, syna Hadorova; ale teď toužím opustit tuto zemi, kde jsem pronásledován a beze všech příbuzných."

"Potom," řekl Gelmir, "jestliže chceš uniknout a najít přístavy na jihu, tvé nohy byly navedeny na správnou cestu."

"Tak jsem se i domníval," řekl Tuor, "neboť jsem sledoval náhlý pramen vody v kopcích, dokud se nepřipojil k tomuto zádrnému potoku. Ale nyní nevím, kam se dál obrátit, neboť potok mizí v temnotě."

"Skrz temnotu můžeš přijít ke světlu," odvětil Gelmir.

"Přesto člověk raději kráčí pod sluncem, dokud může," řekl Tuor. "Ale pokud jsi z onoho lidu, pověz mi, jestli můžeš, kde leží Brána Noldor. Neboť ji hledám dlouho, již od doby, kdy mi o ní řekl Annael, můj pěstoun z lidu Šedých elfů."

Nato se oba elfové rozesmáli a řekli: "Tvé hledání skončilo, neboť my sami jsme právě prošli Branou. Je tady před tebou!" A ukázali k oblouku, do kterého vtekala voda. "Pojď tedy! Skrze temnotu přijdeš ke světlu. My tě zavedeme na cestu, ale nemůžeme jít s tebou daleko, neboť my sami jsme byli vysláni zpět do země, odkud jsme uprchli, za naléhavým posláním."

"Ale neboj se," řekl Gelmir, "velký osud je nadepsán nad tvým čelem a povede tě daleko od těchto zemí, skutečně daleko od Středozemě, jak se domnívám."

Nato Tuor následoval Noldor dolů po stupních a brodili se chladnou vodou, až přišli do stínu za kamenným obloukem. A poté Gelmir vyňal jednu z těch lamp, jimiž byli Noldor proslulí, neboť byly vyrobeny ve Valinoru za starých dnů a vítr ani voda je nemohly uhasit; a když nebyly zakryty, vydávaly jasné modré světlo z plamene uzavřeného v bílém křišťálu. (2) Nyní, díky světlu, které držel Gelmir nad hlavou, Tuor viděl, že řeka nečekaně začíná stékat dolů po mírném svahu do většího tunelu, ale podél jejího ve skále vytesaného kanálu ubíhala dlouhá řada schodů vedoucí kupředu a dolů do hluboké tmy za dosahem paprsků lampy.

Když přišli k začátku peřejí, stanuli ve velkém skalním dómu; tam se řeka řítíla přes příkrý sráz s velkým rachotem, který pod klenbou zněl ozvěnou, a vtekala poté pod dalším obloukem do dalšího tunelu. U vodopádu se Noldor zastavili a dali Tuorovi sbohem.

"Nyní se musíme vrátit a vydat se spěšně naší vlastní cestou," řekl Gelmir, "neboť velké zlo se děje v Beleriandu."

"Přišla tedy hodina, kdy Turgon vyjde?" zeptal se Tuor.

Nato na něj elfové pohlédli v úžasu. "To je věc, která se týká spíše Noldor než synů lidí," odvětil Arminas. "Co víš o Turgonovi?"

"Málo," řekl Tuor. "Kromě toho, že můj otec mu pomáhal při úniku z Nirnaeth a že v jeho skryté pevnosti sídlí naděje Noldor. Ale, ačkoli nevím proč, jeho jméno zneklidňuje mé srdce a přichází na mé rty. Raději bych ho šel hledat, než abych kráčel touto temnou cestou strachu. Nebo snad ta tajná cesta vede k jeho sídlu?"

"Kdo může říci?" odpověděl elf. "Neboť dokud je Turgonovo sídlo skryto, pak jsou skryty i cesty k němu. Já je neznám, ačkoli jsem je dlouho hledal. Ale i kdybych je znal, neřekl bych ti o nich, ani žádnému jinému z lidí."

Ale Gelmir řekl: "Avšak já jsem slyšel, že tvůj dům je v oblíbě u Pána vod. Jestliže tě jeho úradek vede k Turgonovi, potom k němu dojista přijdeš, ať se obrátíš kamkoli. Sleduj nyní cestu, ke které tě z kopců přivedla voda, a neboj se! Nepůjdeš dlouho v temnotě. Sbohem! A nemysli, že naše setkání bylo pouhou náhodou, neboť Vládce hlubin stále panuje mnoha věcem v této zemi. Anar kaluva tielvan!" (3)

S tím se Noldor obrátili a šli zpět po dlouhých schodech; ale Tuor stál tiše, dokud se neztratilo světlo jejich lampy, a zůstal sám mezi burácením vodopádů v temnotě hlubší než noc. Nato sebrav odvahu položil levou nohu na skalní stěnu a nahmatával si cestu; zpočátku pomalu a posléze mnohem rychleji, jak si zvykal na temnotu a nenacházel žádné překážky. A po dlouhé chvíli, jak se mu alespoň zdálo, kdy byl unavený, ale nechtěl odpočívat v černém tunelu, uviděl před sebou světlo, a když si pospíšil kupředu, došel do hluboké a úzké rozsedliny a následoval hlučný proud mezi jejími sklánějícími se stěnami do zlatého večera. Neboť přišel do hluboké strže s vysokými příkrými stěnami, která ubíhala přímo na Západ; zapadající slunce sklánějící se na jasné obloze zářilo do strže a zapalovalo na jejich stěnách žlutý oheň a říční vody se zlatě blýskaly, jak se třísťily a pěnila na mnoha třpytivých kamenech.

Tuor s velkou nadějí a potěšením kráčel v tomto hlubokém místě a našel stezku pod jižní stěnou, kde ležel dlouhý a úzký břeh. A když přišla noc a řeka se řítíla dál neviditelná kromě odlesku vysokých hvězd zrcadlících se v temných tůních, potom spal a odpočíval, neboť u těchto vod, jimiž proudiva Ulmova moc, nepocíťoval strach.

S příchodem dne znovu beze spěchu vyrazil. Slunce vycházelo za jeho zády a zapadalo před jeho tváří; a kde voda pěnila mezi kameny nebo se řítíla dolů v náhlých vodopádech se ráno a večer přes proud klenula duha. Proto tu strž nazval Cirith Ninniach.

Tak Tuor pomalu putoval po tři dny, pil chladnou vodu, ale netoužil po jídle, ačkoli tam bylo mnoho ryb, které se leskly jako zlato a stříbro nebo se třpytily stejnými barvami jako duhy nad nimi. A čtvrté dno se řečiště rozšířilo, jeho stěny byly méně vysoké a příkré; ale řeka byla hlubší a silnější, neboť na obou stranách se zvedaly vysoké vrchy a z nich stékaly do Cirith Ninniach čisté potůčky ve třpytivých vodopádech. Tam Tuor po dlouhou chvíli seděl, pozoroval víření proudu a naslouchal jeho nekonečnému hlasu, až znovu přišla noc a hvězdy zazářily chladně a bíle v temném pásu oblohy nad ním. Poté pozvedl hlas a rozezněl struny své harfy a nad hlukem vod se rozléhal jeho zpěv a sladké chvění harfy a byly znásobeny ozvěnou v kameni a zněly dál a dál a zvonily ve vrších zahalených nocí, až celá ta pustá země byla naplněna hudbou pod hvězdami. Neboť ačkoli to nevěděli, Tuor nyní přišel do Lammothu, Hor ozvěn, u fjordu Drengist. Tam kdysi dávno přistál na břehu moře Feanor a hlasy jeho zástupu zesílily do mocného křiku před východem Měsíce. (4)

Nato byl Tuor naplněn údivem, přestal zpívat a hudba v kopcích pomalu zmírала, až nastalo ticho. A v tom tichu uslyšel ve vzduchu nad sebou zvláštní výkřik; a nevěděli, jaké stvoření ten křik vydalo. Chvilí si říkal: "To je hlas víly," pak zase, "ne, to je hlas mláděte, které opuštěně nařiká," a potom, když ho uslyšel znovu, řekl: "Jistě, to je volání nějakého nočního ptáka, kterého neznám." Ten zvuk se mu zdál truchlivý, a přesto toužil jej slyšet a následovat, neboť ho volal, ačkoli nevěděli kam.

Příštího rána uslyšel týž zvuk nad svou hlavou a vzhlednův, uviděl tři velké bílé ptáky prodírající se průrvou proti západnímu větru, jejich silná křídla zářila v nově vzešlém slunci a jak přelétávali nad ním, hlasitě vykřikli. Tak poprvé spatřil velké racky, které milovali Teleri. Potom Tuor vstal, aby je následoval, a aby lépe viděl, kam letí, vyspíhal na útes po své levici, stanul na jeho vrcholku a ucítil silný západní vítr dout proti své tváři a vlasy mu v něm povlávaly. Zhluboka se nadechl čerstvého vzduchu a řekl: "Toto povzbudí srdce jak doušek chladného vína!" Ale nevěděli, že ten svěží vítr přišel přes Velký oceán.

Nyní Tuor znovu vyrazil, hledaje racky vysoko nad řekou; a jak šel, stěny průrvy se znovu k sobě přibližovaly, a on dorazil k úzkému kanálu, jež naplňoval velký hukot vod. A když Tuor pohlédl dolů, uviděl, jak se mu zdálo, velký div; neboť do úžiny se přihnál divoký příval a zápasil s řekou, která se stále tlačila kupředu, a téměř až k vrcholku útesu se vzedmula vlna korunovaná pěním hřebenem, který sfoukával vítr. Nato koryto zmizelo v hlubině a valící se balvany duněly jak hromobítí. Tak byl Tuor voláním mořských ptáků zachráněn před smrtí ve valícím se přílivu, jenž byl vysoký kvůli roční době a silnému větru od moře.

Ale nyní byl Tuor postrašen divokostí cizích vod a odvrátil se a zamířil na jih, a tak nedospěl k dlouhým břehům fjordu Drengist, ale několik dní se potuloval v drsném bezlesém kraji, přes nějž se prohnál vítr od moře, a všechno, co tam rostlo, tráva i keře, se naklánělo k východu právě kvůli těm západním větrům. Takto Tuor přišel k hranicím Nevrastu, kde kdysi sídlili Turgon; a nakonec nevědomky (neboť vrcholky útesů při kraji pevniny byly mírnější než svahy za nimi) přišel k černým břehům Středozemě a spatřil Velké moře, Bezbrhý Belegaer. V té hodině slunce jako mocný oheň zapadalo za okraj světa; a Tuor stál sám na útesu s rozpřeženými pažemi a velká touha naplnila jeho srdce. Říká se, že byl první z lidí, kdo dospěl k Velkému moři, a že nikdo kromě Eldar nikdy nepocítil hlouběji touhu, kterou vzbuzovalo.

Tuor prodléval v Nevrastu mnoho dní a zdálo se mu to dobré, neboť ta země blízko u moře a ze severu a z východu ohraničená horami byla mírnější a příjemnější než země Hithlumu. Dávno si zvykl žít sám jako lovec v divočině a netrpěl nedostatkem jídla; neboť jaro v Nevrastu bylo v plném rozpuhu a vzduch byl plný štěbetání ptáků; těch, kteří v hejnech sídlili na březích, i těch, kteří se hemžili v močálech Linaewen uprostřed té pusté země; ale v oněch dnech nezasekl ve své samotě hlas elfa ani člověka.

Ke břehům toho velkého jezera Tuor přišel, ale k jeho vodám se dostat nemohl kvůli širokým pásmům bahna a neprostupným porostům rákosí, které se rozkládaly kolem; a brzy se odvrátil a zamířil zpět k pobřeží, neboť Moře ho přitahovalo a on si nepřál žít dlouho tam, kde neslyšel zvuk jeho vln. A tam na pobřeží Tuor našel první stopy po dávných Noldor. Neboť mezi vysokými útesy ohlazenými mořem jižně od Drengistu bylo mnoho zálivů a chráněných zátok s plážími bílého písku mezi lesklými černými skalami a když sešel k takovému místu, Tuor často narazil na točité schody vytesané v omlétém kameni; a u kraje vody byly trosky přístavišť postavených z velkých bloků vytesaných z kamene, k nimž bývaly připoutávány elfí lodě. V těch končinách Tuor dlouho pobýval, pozoroval každou změnu moře, až pomalu přešlo jaro i léto a temnota v Beleriandu se prohloubila a přiblížil se podzim zhouby Nargothrondu.

Možná ptáci zdálky vycítili krutou zimu, která měla přijít (5), neboť ti, kteří odlétali na jih, se k odletu shromáždili dříve a ostatní, co byli zvyklí hnízdit na severu, odlétli ze svých domovů do Nevrastru. Jeden den, když Tuor seděl na břehu, zaslechl svist a šumění velkých křidel, vzhledl a spatřil sedm bílých labutí rychle letících v klínu na jih. Ale jak přelétaly nad ním, zakroužily a náhle slétly dolů a se šploucháním a pěněním dosedly na vodu.

Tuor a labuť nad mořem.

Tuor miloval labuť, jež znal ze šedivých tůň Mithrimu; a co víc: labuť byla znakem Annaela a lidu jeho pěstounů. Proto vstal, aby ptáky přivítal; zavolal na ně a podivil se, když si všimnul, že jsou větší a pyšnější než ti z jejich rodu, které vídal dříve; ale ony byly křídly a vydávaly nepřijemný křik, jako by s ním byly nespokojeny a chtěly ho zahnat od břehu. Potom s velkým hlukenem vzlétly z hladiny a přeletěly nad jeho hlavou, takže šum jejich křidel ho ovanul jak svištění větru; obletěly široký kruh, vystoupily vysoko do vzduchu a odlétly na jih.

Tuor a labuť nad mořem.

Nato Tuor zvolal: "To je další znamení, že jsem zde prodléval příliš dlouho!" A hned vyšplhal na útes a spatřil, že labuť stále krouží ve výšce; ale když se obrátil k jihu a vyrazil, aby je následoval, rychle odlétly pryč.

Tuor a labuť nad mořem.

Tuor cestoval po pobřeží na jih plných sedm dní; každé ráno za úsvitu ho probouzelo šumění křidel nad ním, každý den labuť letěly kupředu a on je následoval. Jak šel, vysoké útesy se snižovaly a jejich vrcholky byly pokryty kvetoucím drnem; a na východě byly lesy žlutoucí na sklonku roku. Ale před sebou, stále se přibližující, viděl pás vysokých kopců, které přehrazovaly jeho cestu, ubíhající na západ, až skončily vysokou horou: temnou věží, s vrcholem zahaleným oblaky, vypínající se v mohutných svazích nad zeleným mysem vybíhajícím do moře.

Tuor a labuť nad mořem.

Ty zelené vrchy byly vlastně dalekou západní částí Ered Wethrinu, severní hranice Beleriandu, a tou horou byl Taras, nejzápadnější z věží té země, jejíž vrchol je to první, co námořník spatří přes dlouhé míle moře, jak se přibližuje ke smrtelným břehům. V minulých dnech přebýval pod jejími dlouhými svahy Turgon v síních Vinyamaru, nejstarší ze všech prací z kamene, které Noldor postavili v zemích vyhnanství. Ještě tam stály, opuštěné, ale odolávající, vysoko na velkých terasách, které hleděly směrem k moři. Roky jimi neatřásly a Morgothovi služebníci se jim vyhýbali; ale vepsal se do nich vítr, dešť a mráz a na omítkách jejich zdí a velkých taškách jejich střeš byl hustý porost šedozelených rostlin vyživovaných sláným vzduchem, takže se jim dařilo i ve škvírách mezi holými kameny.

Tuor a labuť nad mořem.

Nyní Tuor přišel k troskám ztracené cesty, prošel mezi zelenými valy a nakloněnými kameny, a jak se den nakláněl, přišel ke starodávným sáním a vysokým a vzdušným nádvořím. Nespočíval tam ani stín strachu nebo zla, ale padla na něj posvátná bázeň, jak přemýšlel o těch, kdo zde žili a nyní zmizeli, nikdo neví kam: hrdý lid, nesmrtelný, ale prokletý, z dálav za mořem. A obrátil se a pohlédl, jak i oni často hleděli, přes blyskotání neklidných vod až k obzoru. Nato se znovu obrátil a spatřil, že labuť se snesly na nejvyšší terasu a stojí před západním vchodem do síně; máchaly křídly a jemu se zdálo, že ho vyzývají, aby vstoupil. Pak Tuor vyšel po širokém schodišti, nyní zpola zakrytém hvozdíky a staticemi, překročil vysoký práh a vstoupil do stínů domu Turgonova a nakonec vešel do vysokosloupě síně. Jestliže zvenčí vypadala velká, pak zevnitř se Tuorovi zdála ohromná a úžasná, a pro svou bázeň si nepřál probudit ozvěnu v její prázdnosti. Nic v ní neviděl kromě vysokého sedadla na stupni na východní straně a tak tiše, jak jen mohl, kráčel k němu, ale zvuk jeho kroků duněl na dlážděné podlaze jako kroky osudu a podí sloupoví síně před ním ubíhala ozvěna.

Tuor a labuť nad mořem.

Když stanul před velkým křeslem v temnotě a spatřil, že je vytesáno z jediného kusu kamene a popsáno zvláštními znaky, zapadající slunce se ocitlo v jedné rovině s vysokým oknem pod západním štítem, paprsek světla se dotkl stěny před ním a zablýskl se jako na lesklém kovu. Nato si Tuor s údivem všiml, že na zdi za trůnem je zavěšen štít a velké brnění s přílbou a dlouhý meč v pochvě. Brnění zářilo, jako by bylo vyrobeno z nečernajícího stříbra, a sluneční paprsky ho pozlacovaly zlatými jiskrami. Ale tvar štítu byl Tuorovým očím cizí, neboť byl dlouhý a zužoval se do špičky; pole bylo modré a ve jeho středu byl vytepán znak bílého labutího křídla. Pak Tuor promluvil a jeho hlas zazněl v prostoru jako výzva: "Pro toto znamení si vezmu tuto zbroj, ať mi přinese jakýkoli osud." (6) A sňal štít a shledal, že je lehčí a ovladatelnější, než předpokládal; neboť, jak se zdálo, byl vyroben ze dřeva, ale uměním elfích kovářů byl pobit kovovými pláty, tenkými jak lístek, avšak pevnými, jimiž byl chráněn před počasím i červotočí.

Tuor a labuť nad mořem.

Nato si Tuor navlékl brnění, na hlavu si nasadil přílbu a opásal se mečem; pochva i opasek se stříbrnými sponami byly černé. Takto vyzbrojen vyšel z Turgonovy síně a stanul na vysokých terasách Tarasu v rudém slunečním světle. Nebyl tam nikdo, kdo by ho viděl, jak hledí na západ, trýpytivý ve stříbře a zlatě, a on nevěděl, že v té hodině vyhlíží jako jeden z Mocných Západu a jako působivý být otcem králů Králů lidí, což bylo skutečně jeho osudem (7); ale přijetím oné zbroje se Tuor, syn Huorův, změnil a jeho srdce v něm vyrostlo. A jak kráčel od dveří dolů, labuť se mu klaněla, nabízely mu každá velké pero, které si vytrhly z křidel a pokládaly své dlouhé krky na kámen před jeho nohama; a on si vzal těch sedm per a vsadil je do hřebenu na své přílbě; labuť se ihned vznesly a v západu slunce odlétly na sever, a Tuor je víckrát nespatřil.

Tuor a labuť nad mořem.

Pak Tuor pocítil, že mořský břeh přitahuje jeho kroky a sešel po dlouhých schodech k širokému břehu severního výběžku Tarasu; a jak šel, viděl, že slunce pomalu mizí za velkým černým mrakem, který vzešel za okrajem temního moře; ochladilo se a ve vzduchu byl pohyb a neklid, jako by měla přijít bouře. Tuor stál na břehu a slunce bylo jako kouřící oheň za hrozbou obloha a jemu se zdálo, že v dálece se zvedla velká vlna a valí se k zemi, ale úžas ho zdržel a on zůstal stát bez pohybu. Vlna se přihnala k němu a ležel na ní závoj stínu. Nato, jak se přiblížila, se náhle zčeřila a zlomila a hrnula se kupředu v dlouhých jazycích pěny; ale kde se zlomila, stála postava velké výšky a vznešenosti, temná proti nadcházející bouři.

Tuor a labuť nad mořem.

Tehdy se Tuor sklonil v úctě, neboť se mu zdálo, že hledí na mocného krále. Nesl vysokou korunu jakoby ze stříbra, zpod které jeho dlouhý vlas spadal dolů jako pěna trýpytící se v soumraku; a jak odhodil svůj šedý plášť, jenž se kolem něj vinul jak mlha, hle! byl oděn v trýpytivé zbroji, přiléhavé jak pancíř mohutné ryby a v širokém temně zeleném šatu, v němž vzplával a pohasínal trýpyt moře. V této podobě se Vládce Hlubin, jehož Noldor nazývají Ulmo, Pán vod, zjevil Tuorovi, synu Huorovu z domu Hadorova, pod Vinyamarem.

Tuor a labuť nad mořem.

Nevstoupil na břeh, ale stál po kolena v zastíněném moři, když promluvil k Tuorovi, a nato pro světlo jeho očí a zvuk jeho hlubokého hlasu, který jako by vycházel od základů světa, na Tuora padl strach a on se vrhl dolů na písek.

Tuor a labuť nad mořem.

"Povstaň, Tuore, synu Huorův!" pravil Ulmo. "Neobávej se mého hněvu, ačkoli jsem tě volal dlouho, aniž jsi mi naslouchal; a když jsi konečně vyrazil, prodléval jsi na své cestě sem. Na jaře jsi tu měl stát; ale nyní brzy přijde krutá zima ze zemí Nepřítelé. Musíš se naučit spěchu a příjemná cesta, kterou jsem pro tebe chystal, musí být změněna. Neboť mými radami bylo opovrhnuo (8), do údolí Sirionu se vkrádá velké zlo a mezi tebe a tvůj cíl již vstoupilo vojsko nepřátel."

Tuor a labuť nad mořem.

"Jaký je tedy můj cíl, Pane?" otázal se Tuor.

Tuor a labuť nad mořem.

"Ten, který tvé srdce hledalo stále," odpověděl Ulmo, "najít Turgona a pohlédnout na Skryté město. Neboť takto jsi vystrojen, abys byl můj posel, dokonce ve zbroji, kterou jsem již dávno pro tebe určil. Ale skrze nebezpeční budeš muset projít zastíněn. Zahal se proto do tohoto pláště a nikdy ho neodkládej, dokud nedospěješ na konec své cesty."

Tuor a labuť nad mořem.

Nato se Tuorovi zdálo, že Ulmo odděлил část svého šedého pláště a cíp mu hodil; jak na něj dopadl, byl jako velký plášť, do kterého se mohl zahalit od hlavy k patě.

Tuor a labuť nad mořem.

"Takto budeš kráčet pod mým stínem," řekl Ulmo. "Ale nezdržuj se víc, neboť v zemích Anaru a v ohních Melkorových nevydrží. Přijímáš mé posláni?"

Tuor a labuť nad mořem.

"Přijímám, Pane," řekl Tuor.

Tuor a labuť nad mořem.

"Vložím tedy do tvých úst slova, která řekneš Turgonovi," pravil Ulmo. "Ale nejprve tě poučím a ty uslyšíš věci, které žádný člověk ještě neslyšel, ani moc ní mezi Eldar ne."

Tuor a labuť nad mořem.

A Ulmo promluvil k Tuorovi o Valinoru a jeho potemnění, o vyhnanství Noldor, o Sudbě Mandosově a o skrytí Blažené říše. "Ale pohled!" řekl, "V pancíři Sudby (jak to Děti Země nazývají) je vždy trhlina a ve stěnách Osudu je průlom až do úplného vyhotovení, které nazýváte koncem. Tak tomu bude, dokud setrvávám, hlas, který tajně odporuje a světle v místech, která byla určena temnotě. Proto, ačkoli se zdá, že se stavím proti vůli mých bratří, Pánů Západu, je to má úloha mezi nimi, k níž jsem byl vybrán ještě před stvořením světa. Ale Osud je silný a stín Nepřítelé se prohlubuje; a já se zmenšuji, až zde ve Středozemi nebudu víc než skrytý šepot. Vody, jež ubíhají k západu, pozvolna zanikají a jejich prameny jsou otrávené a má moc ustupuje ze země, neboť elfové a lidé se mocí Melkorovou stávají slepými a hluchými. A nyní Prokletí Mandosovo spěchá ku svému naplnění, všechna díla Noldor žádou a všechny naděje, které vybudovali, se rozpadnou. Jen poslední naděje zůstává, naděje, již nehledali a nepřipravovali. A ta naděje spočívá v tobě, neboť tak jsem rozhodl."

Tuor a labuť nad mořem.

"Turgon se tedy Morgothovi nepostaví?," řekl Tuor. "A co ode mne očekáváš, Pane, půjdu-li nyní k Turgonovi? Neboť, ačkoli si skutečně přeji konat jako můj otec a stát při králi v nouzi, přece nebudu mít velký význam, jediný smrtelný člověk mezi tak mnoha statečnými ze Vznešeného lidu Západu."

Tuor a labuť nad mořem.

"Jestliže jsem se rozhodl tě poslat, Tuore, synu Huorův, potom nevěř, že tvůj meč nestojí za vyslání. Neboť na odvahu Edain budou elfové navždy vzpomínat, jak se věky budou dloužit, v údivu, že dali tak lehce život, jenž měli na zemi tak krátký. A neposílám tě jen pro tvou odvahu, ale abys přines na svět naději, jakou si nedovešš představit, a světlo, které proniká temnotou."

Tuor a labuť nad mořem.

A jak Ulmo toto říkal, šepot bouře zesílil do mohutného řevu, vítr vzrostl a obloha zčernala a plášť Pána vod povlával jako letící mrak. "Jdi nyní," řekl Ulmo, "ať tě moře nezničí! Neboť Ossë poslouchá Mandosovu vůli a ten se hněvá, protože je služebníkem Osudu."

Tuor a labuť nad mořem.

"Jak přikazuješ," řekl Tuor. "Ale jestliže uniknu Osudu, jaká slova mám povědět Turgonovi?"

Tuor a labuť nad mořem.

"Jestliže přijdeš k němu," odpověděl Ulmo, "potom slova vyvstanou v tvé mysli a tvá ústa budou promlouvat, jako bych hovořil já. Mluv a neboj se! A poté čiň, jak tě srdce a odvaha povedou. Pevně se drž mého pláště, neboť tak budeš chráněn. A ze zloby Ossého ti pošlu někoho, kdo bude tvým průvodcem: ano, posledního námořníka z poslední

lodi, která směřovala na Západ před východem Hvězdy. Jdi nyní zpět na zemi!"

Nato zaburácel hrom a nad mořem se zablesklo; a Tuor spatřil Ulma, jak stojí mezi vlnami jako stříbrná věž plápolající vrhanými plameny; a zvolal proti větru:

"Jdu, Pane! Ale nyní mé srdce tíhne spíše k Moři."

A tehdy Ulmo pozvedl velký roh a zadul na něj jediný mocný tón, ve srovnání s nímž bylo burácení bouře zčeřením jezerní hladiny. A jak ten tón uslyšel a byl jím obklopen a naplněn, zdálo se Tuorovi, že pobřeží Středozemě zmizelo, a on přehlédl všechny vody světa ve velké vizi: od pramenů až k ústím řek, od pobřeží a delt až do hlubin. Velké moře viděl skrze jeho neklidné kraje hemžící se podivnými tvary až do jeho hlubin beze světla, kde mezi věčnou temnotou zněly hlasy strašlivé pro uši lidí. Jeho nezměrné pláně pozoroval pronikavým zrakem Valar, ležící bezvětrné pod okem Anaru nebo třpytící se pod srpkem Měsíce, nebo vzdušné v kopcích hněvu, jenž se vybouřil na Ostrovech stínů (9), až za nespočetnými mílemi zahlédl na hranici zraku vzdálenou horu vypínající se mimo dosah jeho mysli do zářivého oblaku a při jejím úpatí třpyt dlouhého pěníhoho příboje. A jak se namáhal zaslechnout zvuk těch vzdálených vln a spatřit jasněji to vzdálené světlo, tón dozněl a on stál vprostřed burácení bouře a rozeklanéblesky rozdělovaly oblohu nad ním. A Ulmo byl pryč a moře se vzdouvalo, jak Ossého divoké vlny dorážely na stěny Nevraсту.

Nato Tuor prchl před divokostí moře a s námahou se dostal zpět na vysoké terasy; neboť vítr ho strhával k útesům a když se dostal na vrchol, srazil ho na kolena. Proto znovu vstoupil do temné a prázdné síně, aby v ní našel úkryt, a celou noc proseděl v Turgonově kamenném křesle. Samy sloupy se chvěly zuřivostí bouře a Tuorovi se zdálo, že vítr je plný kvílení a divokých výkřiků. Ale byv unavený, často usínal a ve spánku ho zneklidňovaly mnohé sny, z nichž po probuzení v mysli nezůstalo nic, kromě jednoho: vize ostrova s vysokou horou uprostřed, za nímž zapadalo slunce a na obloze vyvstávaly stíny, ale nad ním zářila jediná oslnivá hvězda.

Po tomto snu Tuor upadl do hlubokého spánku, neboť před koncem noci bouře pominula a zahnalá černé mraky na Východ světa. Nakonec se probudil za šedého světla, vstal a opustil vysoké sedadlo, a jak sestoupil do šeré síně, viděl, že je plná mořských ptáků zahnaných sem bouří, a vyšel ven, když na Západě uhasínaly poslední hvězdy před příchodem dne. Nato viděl, že velké vlny v noci vysoko zaplavovaly zem a zvedaly své hřebeny nad vrcholky útesů a že řasy a úlomky byly vyhozeny až před dveře na terasách. A Tuor pohlédl dolů z nejnižší terasy a mezi kameny a mořskými řasami uviděl elfa opírajícího se o její zdi, oblečeného v šedém plášti nasáklém vodou. Seděl tiše a hleděl přes dlouhé hřebeny vln za zpusťšenou pláží. Všechno bylo tiché a nebyl slyšet jiný zvuk než burácení příboje dole.

Jak Tuor stál a hleděl na tichou šedou postavu, vzpomněl si na Ulmova slova; a na jeho rty přišlo neznámé jméno a on hlasitě zvolal: "Vítám tě, Voronwë! Čekám zde na tebe." (10)

Nato se elf obrátil a vzhledl a Tuor se setkal s pronikavým pohledem jeho očí šedých jak moře a poznal, že je ze vznešeného lidu Noldor. Ale v jeho očích se objevil úžas a strach, jak viděl Tuora stát vysoko na zdi nad ním, oblečeného ve svém velkém plášti, z pod něhož zářilo ne jeho hrudi elfí brnění.

Chvilí tak zůstali, každý pátrající v tváři toho druhého, a nato elf vstal a hluboce se uklonil před Tuorovým nohama. "Kdo jsi, pane?" řekl. "Dlouho jsem se namáhavě plavil po nemilosrdném moři. Pověz mi, staly se velké věci od dob, kdy jsem kráčel po zemi? Je Stín přemožen? Vyšel již Skrytý lid?"

"Ne," odpověděl Tuor. "Stín se prodlužuje a Skrytí zůstávají v úkrytu." Poté naň Voronwë dlouho mlčky hleděl. "Ale kdo jsi?" zeptal se. "Neboť před mnoha lety můj lid opustil tuto zemi a od té doby zde nikdo nesídlí. A nyní zjišťuji, že navzdory svému šatu nejsi jedním z nich, jak jsem se domníval, ale jsi z rodu lidí."

"Jsem," odvětil Tuor. "A nejsi ty poslední námořník z poslední lodi, která vyplula na Západ z Círdanových přístavů?"

"Jsem," řekl elf. "Jsem Voronwë, syn Aranweho. Ale nechápu, odkud znáš mé jméno a osud."

"Znáš je, neboť včerejšího večera ke mně promluvil Pán vod," odpověděl Tuor, "a řekl, že tě zachrání před hněvem Ossého a pošle mi tě jako průvodce."

Nato v bázni a úžasu Voronwë zvolal: "Ty jsi mluvil s Mocným Ulmem? Potom skutečně velký musí být tvůj osud a určení! Ale kam bych tě měl vést, pane? Neboť jistě musíš být králem lidí a mnozí musí očekávat tvé rozkazy."

"Ne, já jsem jen uprchlý otrok a osamocený psanec v pusté zemi," řekl Tuor. "Ale mám poseství pro Turgona, Skrytého krále. Víš, jak bych ho mohl najít?"

"V těchto zlých dnech jsou psanci a otroky mnozí, kdo se tak nenarodili," odpověděl Voronwë. "Soudím, že jsi skutečně pánem lidí. Ale i kdybys byl nejvznešenější ze svého lidu, neměl bys právo hledat Turgona, a tvé posláni by bylo marné. Neboť i kdybys tě zavedl k jeho branám, nemohl bys vstoupit."

"Nežádám tě, abys mne vedl dál než k bráně," řekl Tuor. "Tam bude řada na Osudu a Ulmově úradku. A jestliže mne Turgon nepřijme, pak mé posláni bude u konce a zvítězí Osud. Ale co se týče mého práva hledat Turgona: jsem Tuor, syn Huorův, a příbuzný Húrina, jejichž jména Turgon nezapomene. A hledám ho také na Ulmův příkaz. Zapomene Turgon, jak k němu promluvil za stara: "Pamatuj, že poslední naděje Noldor přichází z Moře"? Nebo zase: "Až se nebezpečí přiblíží, z Nevraсту tě někdo přijde varovat"? (11) Já jsem ten, kdo má přijít, a tak jsem oděn ve zbroji, jež pro mne byla přichystána."

Tuor se podivil, když slyšel sám sebe takto mluvit, neboť Ulmova slova k Turgonovi při jeho odchodu z Nevraсту předtím neznal, ani nikdo ze Skrytého lidu. O to více byl proto udiven Voronwë; ale odvrátil se, pohlédl k moři a vzdychl.

"Běda!" zvolal. "Přál bych si nikdy se nevrátit. A často jsem se zavazoval nad hlubinami moře, že vstoupím-li kdy znovu na zemi, budu žít v klidu daleko od Stínu na Severu; v Círdanových přístavech nebo v krásných pláních Nan-tathrenu, kde je jaro sladší, než si srdce může přát. Ale pokud se zlo rozšířilo, zatímco jsem putoval, a poslední nebezpečí se k nám blíží, pak musím jít ke svému lidu." Obrátil se zpět k Tuorovi: "Zavedu tě ke skrytým branám," řekl, "neboť moudrý neopovrhne Ulmovými radami."

"Potom půjdeme společně, jak bylo plánováno," řekl Tuor. "Ale netruchi, Voronwë! Neboť mé srdce ti říká, že tě tvá dlouhá cesta zavede daleko od Stínu a tvá naděje se navrátí Moři." (12)

"A tvá také," řekl Voronwë. "Ale nyní ji musíme opustit a vyrazit ve spěchu."

"Ano," řekl Tuor. "Ale kam mne povedeš a jak daleko? Neměli bychom nejprve pomyslet na to, čím se budeme v divočině živit; nebo, jestli cesta bude dlouhá, jak půjdeme v zimě bez přístřeší?"

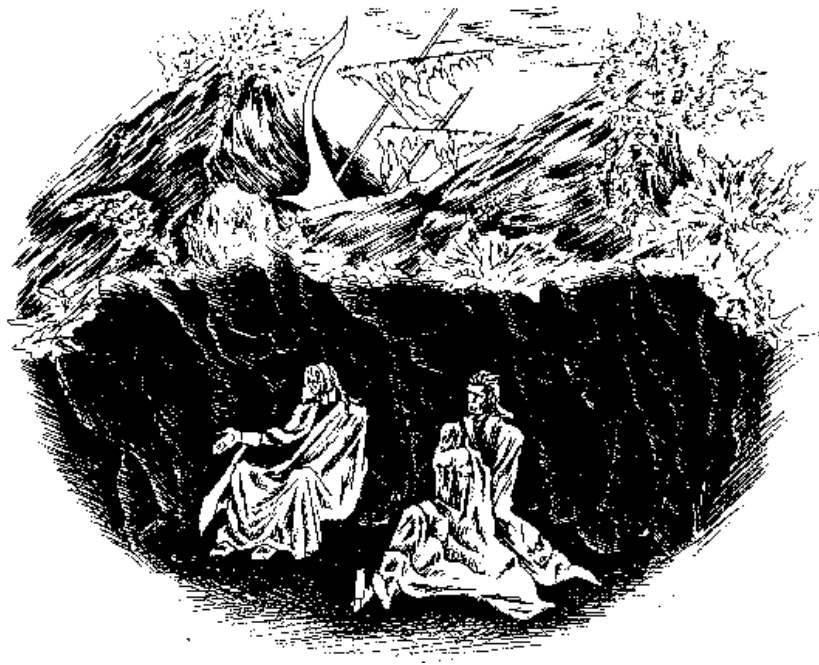
Ale Voronwë nechtěl říci jasně nic, co se týkalo cesty. "Znáš sílu lidí," řekl. "A já jsem z Noldor a hladovění a zimní chlad musí být dlouhé, aby zabily příbuzného těch, kdo přešli přes Ledovou tříšť. Ale jak myslíš, že jsme mohli přežít nesčetné dny námahy v slaných pustinách moře? Nebo jsi nikdy neslyšel o cestovním chlebu elfů? A mně stále zůstalo to, co si námořníci nechávají až do konce." Nato pod svým pláštěm ukázal pevně uzavřenou torbu připnutou k opasku. "Voda ani počasí mu neublíží, dokud je pevně uzavřena. Ale musíme s ním šetřit jen pro případ velké nouze; a psanec a lovec bezpochyby najde jinou potravu, než se roční doba zhorší."

"Snad," odpověděl Tuor. "Ale ne ve všech zemích se dá lovit bezpečně, ať už je zvěřiny hojnost či není. A lovci se na cestě zdržují."

Tuor a Voronwë se přichystali na cestu. Mimo výzbroj, kterou si vzal v síni, Tuor nesl s sebou malý luk a šípy, své původní zbraně, ale své kopí, na němž bylo elfími runami Severu napsáno jeho jméno, zavěsil na stěnu na důkaz, že zde byl. Voronwë neměl žádnou zbraň kromě krátkého meče.

Než se zcela rozednilo, opustili dávné Turgonovo sídlo, a Voronwë vedl Tuora kolem něho západně od příkrých svahů Tarasu a přes velké mysy. Tudy kdysi procházela cesta z Nevraсту do Brithombaru, jež nyní byla jen zeleným úvozem mezi travnatými svahy. Tak přišli do Belerianu a severních krajů Falasu a obrátivše se na východ zamířili k temným převisům Ered Wethrinu a tam leželi v skrytu a odpočívali, dokud se nezešeřilo. Neboť ačkoli stará sídla Falathrim, Brithombar a Eglarest byla ještě daleko, sídlili tam nyní skřeti a celá země byla zamořena Morgothovými špehy: on se obával Círdanových lodí, které občas podnikaly nájezdy na pobřeží a spojovaly se treštnými výpravami z Nargothrondu.

Nyní, jak seděli zahalení ve svých pláštích jako stíny pod kopci, Tuor a Voronwë spolu mnoho rozprávěli. Tuor se vyptával Voronwého na Turgona, ale Voronwë byl o tom ochotný říci jen málo; a mnoho vyprávěl o sídlech na ostrově Balar a o Lisgardhu, zemi rákosí při Ústí Sirionu.

"Tam se nyní zvýšil počet Eldar," řekl, "neboť stále více z obou rodů jich prchá ze strachu z Morgotha, unavených válkou. Ale já jsem neopustil svůj lid z vlastní vůle. Neboť po Bragollach a prolomení Obléhání Angbandu vstoupily do Turgonova srdce pochyby, že by Morgoth mohl být příliš silný. V tom roce poslal první ze svého lidu, kteří vyšli branami, jen několik málo, na tajnou výpravu. Šli po proudu Sirionu k Ústí a pobřeží a tam postavili lodě. Ale nemělo to žádný užitek, dostali se jen na ostrov Balar a tam zřídili osamělá sídliště daleko z Morgothova dosahu. Neboť Noldor neumějí stavět lodě, které by dlouho odolávaly vlnám Velkého Belegaeru. (13)

Ale když se Turgon později doslechl o zpusošení Falasu a dobytí starobylých Přístavů Stavitelů lodí, které leží tam před námi, a říkalo se, že Círdan zachránil zbytek svého lidu a odplul na jih k Zátocě Balar, vyslal posly znovu. Bylo to jen před krátkým časem, ale ve vzpomínkách se to zdá být nejdelší částí mého života. Neboť já jsem jeden z těch, které vyslal, jsa mladý podle roků Eldar. Narodil jsem se zde ve Středozemi v zemi Nevrast. Má matka byla z rodu Sedých Elfů z Falasu a příbuzná samotného Círdana - v Nevrastu se národy za prvních dnů Turgonova panování mnohokrát smísily - a já jsem po lidu své matky zdědil srdce tíhnoucí k moři. Proto jsem byl mezi vybranými, neboť naše poslání bylo požádat Círdana o pomoc při stavbě lodí, aby poselství a prosba o pomoc mohly dospět k Pánům Západu, než všechno bude ztraceno. Ale já jsem se na cestě zdržel. Neboť ze Středozemě jsem zatím viděl jen málo, a na jaře jsme přišli do Nan-tathrenu. Krásná, srdce okouzující je ta zem, Tuore, jak zjistíš, budeš-li někdy kráčet podél Sirionu cestami na jih. Tam je vyléčení ze vši touhy po moři, kromě pro ty, jimž to Osud nedovolí. Tam je Ulmo pouhým služebníkem Yavanny a země dala život takovému množství krásných věcí, jaké je nad pomyslení srdcí v nehostinných vrších Severu. V té zemi se Narog slévá se Sirionem a nepospíchájí už víc, ale jsou široké a klidně protékají loukami plnými života a všude kolem třpytící se řeky jsou vodní lilie jako kvetoucí les a tráva je plná kvítků jako drahokamy, jako zvonky, jako rudé a zlaté plamínky, jako spousta mnohobarevných hvězd na zelené obloze.

Ale ze všeho nejkrásnější jsou vrby Nan-tathrenu, bledě zelené nebo stříbrné ve větru, a šepot jejich nesčetných listů je jako kouzlo hudby: dny a noci nepočítaně pohasínaly, zatímco jsem stál po kolena v trávě a naslouchal. Tam jsem propadl okouzlení a zapomněl jsem na Moře ve svém srdci. Tam jsem se potuloval a dával jména novým květům, nebo ležel a snil uprostřed zpěvu ptáků a bzukotu včel a mušek; tam bych mohl stále žít v radosti, opustiv všechny své příbuzné, meče Noldor i lodě Teleri, ale můj osud mi toho nedopřál. Nebo možná sám Pán vod, neboť on je mocný v té zemi.

Takto mne napadlo udělat si vor z vrbových větví a plout jasnou náručí Sirionu, tak jsem učinil a tak jsem byl lapen. Neboť jednoho dne, kdy jsem byl uprostřed řeky, zavál náhlý vítr a zmocnil se mne a nesl mne pryč ze Země vrb po proudu k moři. Tak jsem jako poslední z vyslanců přišel ke Círdanovi; a sedm lodí, které na Turgonovu prosbu stavěl, bylo kromě jedné zcela hotovo. A jedna po druhé odplouvaly na Západ a žádná se ještě nevrátila ani nepřišly žádné zvěsti o nich.

Ale slaný mořský vzduch ve mně znovu rozezněl srdce lidu mé matky a já byl potěšen vlnami a dozvídal jsem se vše o lodích, jako by to již bylo uloženo v mé mysli. Takže když poslední a největší loď byla dohotovena, byl jsem dychtivý odejít, říkaje si v myšlenkách: "Jestliže jsou slova Noldor pravdivá, pak jsou na Západě louky, jimž se Země vrb nemůže rovnat. Tam nic neuvadá a jaro nikdy nekončí. A snad i já, Voronwë, bych tam mohl přijít. A přinejhorším, putování po vodách je lepší než Stín na Severu." Nebál jsem se, neboť lodě Teleri žádné vody nemohou potopit.

Ale velké moře je hrozné, Tuore, synu Huorův; a nenávidí Noldor, neboť vykonává Sudbu Valar. Způsobuje horší věci než utonout v hlubině a tak zahynout: odpor, samotu a šílenství; strach z větru a bouře, ticho a stíny, kde je ztracena veškerá naděje a všechny živé věci pomínou. A mnohé cizí a zlé břehy omývá a je zamofeno mnoha ostrovy strachu a nebezpečí. Nechci zarmoutit tvé srdce, synu Středozemě, vyprávěním o sedmi letech mého trmácení se po Velkém moři od Severu na Jih, ale nikdy na Západ. Neboť ten je pro nás uzavřen.

Nakonec, v černém zoufalství, unavení celým světem, jsme se obrátili a prchli před soudem, jenž nás tak dlouho šetřil, jen aby nás zasáhl ještě krutěji. Neboť jakmile jsme v dálce spatřili horu a já zvolal: "Hle! Tam je Taras a země mého narození," zvedl se vítr a od Západu přišly velké mraky plné hromobití. Nato nás vlny pronásledovaly jako živé věci naplněné nenávisť a byly do nás blesky; a když z lodí zbyl jen bezmocný trup, moře se na nás v zuřivosti vrhlo. Ale jak vidíš, já byl ušetřen; neboť se mi zdálo, že se přihnala vlna, větší, ale tišší než ostatní, uchopila mne a zvedla z lodí a nesla mne vysoko na svých ramenou a jak se přivalila k zemi, vyhodila mne na trávu, a pak se valila pryč a přelévala se přes útesy ve velkých vodopádech. Seděl jsem tam přes hodinu, než jsi mne našel, stále omámený mořem. A stále z něj cítím strach a trpkost ztráty všech mých přátel, kteří se mnou putovali tak daleko na dohled smrtelných zemí."

Voronwë vzdychl a poté promluvil tiše, jakoby sám k sobě: "Ale velmi jasné byly hvězdy nad okraji světa, když mraky kolem Západu byly odehnány stranou. Ale zda jsme viděli jen ještě vzdálenější oblaka nebo zda jsme skutečně zahlédli, jak někteří měli za to, hory Pelóri podél zraccených břehů našeho domova, nevím. Daleko, daleko jsou, a soudím, že nikdo ze smrtelných zemí se tam už nikdy nedostane." Nato Voronwë zmlkl a hvězdy zářily chladně a bíle.

Dodatky:

- V Silmarillionu na str. 176 je řečeno, že když Přístavy Brithombar a Eglarest byly po Nirnaeth Arnoediad zničeny, ti z elfů, kdo unikli, odešli s Círdanem na ostrov Balar "a vytvořili tam útočiště pro všechny, kterým se tam podařilo dostat; udrželi si totiž také ústí Sirionu a tam se v jednotlivých ramenech a jezírkách, kde bylo rákosí husté jako les, ukrylo mnoho lehkých a rychlých lodí."
- Na modře svítící lampy elfů Noldor poukazuje jinde, ačkoli ve vydaném textu Silmarillionu se neobjevují. V dřívější verzi příběhu o Túrinovi Gwindor, Nargothrondský elf, který unikl z Angbandu a kterého Beleg nalezl v lese Taur-nu-Fuin, vlastnil jednu z těchto lamp (což lze poznat z toho, jak můj otec popsal toto setkání, viz Pictures by J.R.R.Tolkien č.37) a že to bylo převrnutím a odkrytím Gwindorovy lampy, že její světlo zazářilo a ukázalo Túrinovi tvář Belega, kterého zabil. V poznámce ke Gwindorově příběhu jsou nazývané "Féanoriánské lampy", jejichž tajemství Noldor sami neznali; a jsou popisovány jako "krystal zavěšený v jemné řetězové síťce, krystal, jenž věčně zářil vnitřním modrým svitem."
- "Slunce bude svítit na tvou cestu." - V mnohem kratším příběhu vypovězeném v Silmarillionu není zahrnuto, jak Tuor nalezl Bránu Noldor, a ani zmínka o elfech Gelmírovi a Arminasovi. Objevují se v příběhu o Túrinovi (Silmarillion str.184) jako poslové, kteří přinesli do Nargothrondu Ulmovo varování; a tam je řečeno, že byli z lidu Finarfinova, syna Angroda, kteří po Dagor Bragollach žili na jihu u Círdana Stavitele lodí. V delší verzi příběhu o jejich příchodu do Nargothrondu Arminas nepříznivě srovnávájí Túrina s jeho příbuzným, mluví o setkání s Tuorem v "pustinách Dor-lóminu".
- V Silmarillionu na str. 70-71 praví, že když Morgoth a Ungoliant v tom kraji zápasila o vlastnictví silmarilů, "Morgoth vyrazil strašlivý výkřik, který se ozvěnou rozlehl v horách. Proto dostal ten kraj jméno Lammoth, neboť ozvěna jeho hlasu tam bydlela navždy, takže ji vzbudil každý, kdo v té zemi nahlas vykřikl, a celá pustina mezi pahorky a mořem se naplnila hřmotem jakoby hlasů v úzkosti." Zde je naproti tomu míněno spíše to, že každý vydaný zvuk se tam zesiloval sám o sobě, a tato myšlenka je také jasně přítomna na začátku kapitoly 13 v Silmarillionu, kde (v odstavci velmi podobném předloženému) "v okamžiku, kdy Noldor stanuli na písku, jejich výkřiků se chopily kopce a rozmnožily je, takže všechna severská pobřeží naplnil hluk nespočetných silných hlasů." Zdá se, že podle jedné z "tradic" Lammoth a Ered Lómin (Ozvěnové hory) byly tak nazvány proto, že zachovávaly ozvěny Morgothova hrozného výkřiku v Ungoliantních tenatech; zatím co podle jiné tyto názvy jednoduše popisují povahu zvuků v onom kraji.
- Silmarillion str.186: "A Túrin chvátal po cestách k severu, zpusošený zemí mezi Narogem a Teiglinem, a vstříc mu přicházela Krutá zima. Toho roku totiž napadl sních, než skončil podzim, a jaro přišlo pozdě a bylo studené."
- V Silmarillionu na str.109 je řečeno, že když se Ulmo zjevil Turgonovi ve Vinyamaru a nařídil mu jít do Gondolinu, řekl: "Může se tedy stát, že i tebe si před koncem

najde prokletí Noldor a ve tvých zdech se probudí zrada. Potom jim bude hrozit oheň. Jestliže se však toto nebezpečí přiblíží, právě z Nevrastu tě přijde někdo varovat a z něho se za zkázu a ohněm zrodí naděje pro elfy a lidi. Ponech proto v tomto domě zbroj a meč, aby je v budoucích dnech našel, a tak ho poznáš a nebudeš oklamán." A Ulmo oznámil Turgonovi, na jakou postavu a jakého druhu má být přilba, brnění a meč, které tu zanechá.

7. Tuor byl otcem Eärendila, který byl otcem Elrose Tar-Minyatura, prvního krále Númenoru.
8. Toto se určitě týká Ulmova varování, které Gelmir a Arminas přinesli do Nargothrondy.
9. Stínové ostrovy jsou velmi pravděpodobně Začarované ostrovy, které byly "roztaženy od severu k jihu jako síť ve Stínových mořích" v době ukrytí Valinoru.
10. Srovnej Silmarillion str.170: "Na Turgonův pokyn postavil Círdan sedm rychlých lodí a ty vypluly na Západ, ale na Balar nikdy nepřišly zprávy o žádném z nich kromě jediného - té poslední. Mořeplavci na té lodi dlouho bojovali s mořem, a když se nakonec v zoufalství vraceli, potopili se ve velké bouři na dohled břehů Středozezemě, jednoho ale Ulmo zachránil před Ossého zuřivostí: vlny ho vynesly a složily ho na břeh v Nevrastu. Jmenoval se Voronwë a byl jedním z těch, které vyslal Turgon jako posly z Gondolinu." Srv. také Silmarillion str. 206.
11. Ulmova slova k Turgonovi se v Silmarillionu v kapitole15 (str.109) objevují v této podobě: "Pamatuj, že pravá naděje Noldor leží na Západě a přichází z Moře," a "Jestliže se však toto nebezpečí skutečně přiblíží, právě z Nevrastu tě přijde někdo varovat."
12. V Silmarillionu není řečeno nic o dalších osudech Voronwëho poté, co se s Tuorem vrátil do Gondolinu, ale v původním příběhu (O Tuorovi a Vyhnancích z Gondolinu) byl jedním z těch, kdo unikli ze zkázy města - jak zde vyplývá z Tuorových slov.
13. Srovnej se str.138 v Silmarillionu: "[Turgon] věřil také, že konec Obklíčení je počátkem pádu Noldor, nepřijde-li pomoc, a tajně poslal družiny Gondolinských k ústí Sirionu a na ostrov Balar. Postavili tam lodi a vypluli k Nejzazšímu západu s Turgonovým poselstvím, hledat Valinor, prosit o odpuštění a pomoc Valar; a prosili mořské ptáky, aby je vedli. Moře však bylo širé a bouřlivé a ležel na něm stín a kouzla; a Valinor byl skryt. Proto se žádný z Turgonových poslů na Západ nedostal, mnozí se ztratili a málo se jich vrátilo." V jednom ze "základních textů" Silmarillionu se říká, že ačkoli Noldor "neznali umění stavby lodí a všechny lodi, které postavili, se potopily nebo byly větrem zahnány zpět," přesto po Dagor Bragollach "Turgon stále udržoval tajné útočiště na ostrově Balar," a když po Nirnaeth Arnoediad Círdan a zbytek jeho lidu uprchli z Brithombaru a Eglarestu na Balar, "smísili se Turgonovou posádkou." Ale tento prvek byl v příběhu zavržen, a tak ve vydaném textu Silmarillionu není ani zmínka o tom, že by si elfové z Gondolinu vybudovali na Balaru sídla.

Thorin č.1/93

Roghar Drakobijec

Slunce se pomalu klonilo k západu a štihlé věže vrhaly na nádvoří dlouhé stíny. Koně i lidé neklidně přešlapovali, ničící hlas však neporušil tíživou atmosféru prosycenou strachem a smutkem. Průvod byl připraven, čekalo se jen na královnu Antaru. Roghar na sobě cítil desítky pohledů, v nichž se mísila naděje s lítostí i obdivem.

A pak se objevila královna. Scházela sama, bez doprovodu, po hlavním schodišti oděna v prostém bílém šatu bez závoje, jak si to drak přál. Teprve teď, v rudých paprscích zapadajícího slunce na monumentálním pozadí kamenných kvádrů schodiště mohl Roghar opravdu ocenit divokou krásu její poněkud tmavší tváře, kterou dosud spatřil jen zahalenou závojem ve světle loučí korunního sálu, lesk dlouhých černých vlasů upravených v jednoduchý uzel i ztepilost její postavy od mládí uvyklé jízdě na koni i výcviku v boji.

Roghar věděl, že král si Antaru přivezl před sedmi lety z výpravy do barbarských krajů na Jihu jako šestnáctiletou dívku a posadil ji na trůn po svůj bok. Lidé tehdy reptali a mluvili o ní jako o cizačce, o divošce z Jihu, ale když se časem ukázalo, že je to vlídná a veselá dívka a spravedlivá královna, řeči utichly a zakrátko si lid královnu zamiloval.

Nyní však nebylo jiné možnosti. Drak zpusťil již několik vesnic a bylo zřejmé, že neustane, dokud nezíská, co chce. Tedy Antaru. Kdo ví, proč draci touží požírat právě nejkrásnější dívky, snad je to jakási zvrácená touha ničit krásu, snad snaha co nejvíce ublížit lidským srdcím. Ať je to jak chce, Antara teď kráčela s tváří hrdě vztyčenou vstříc strašlivé smrti. Král seskočil z koně a sám pomohl královně do sedla, byl to pozorný manžel, přestože byl téměř o dvacet let starší.

Průvod se dal za tíživého ticha do pohybu. Vyjel mlčky branou paláce a pak už klapot koňských kopyt na dláždění rozeznával ulice města, jež byly na první pohled liduprázdné, stovky očí však průvod sledovaly zpoza přivřených oken a zatažených závěsů. Město opustil áranskou branou a pomalu mířil na sever, k Šedým skalám, kde si drak přál mít připravenou časně ráno oběť.

Roghar jel po boku královské dvojice a po očku sledoval Antaru. U Skargora, za tu by stálo za to bojovat i nebýt těch třiceti tisíc ve zlatě, které měl v případě úspěchu dostat. Všiml si, že i královnin pohled často zabloudí k němu. Jeho mohutná postava ve zbroji z dračí kůže působila mnohem vznešenějším dojmem než král, jehož záda již ohnula léta a starosti. Roghar si pohrával s myšlenkou, co bude, až starý král zemře. Má již jistě přes čtyřicet a jeho dny se pomalu naplňují. A zachráni-li Roghar Antaru i celou zemi před drakem, získá vděčnost a obdiv královny i lidu a pak kdo ví...

Královně se honily hlavou neveselé myšlenky. Nebyla zdaleka tak klidná a smířená s osudem, jak se snažila působit. Ještě se jí nechtělo umírat a Roghar byl její jedinou nadějí. Nevěděla nic o jeho minulosti, přišel před pár dny z Thardských zemí na Západě jako jediný na královu výzvu. Představil se jako Roghar Drakobijce a jeho zbroj i štít z hnědozlaté lesklé dračí kůže svědčily o tom, že nenesí toto jméno zbytečně.

Antara, stejně jako většina ostatních lidí, nechápala, jak může někdo dokázat zabít draka. Netušila, že na Západě existují organizace jako Talávinská škola drakobijců, kde se Roghar dlouhé měsíce učil anatomii draků, jejich zvykům i způsobům boje. Na to vše se nyní Roghar snažil vzpomenout. Podle vyprávění lidí, kteří setkání s netvorem přežili, šlo o skalního draka starého tak pět set až osm set let. Skalní draci mívají dost silný ohnivý dech, ale není tak strašný jako dech pouštních či černých draků.

Roghar byl přesvědčen, že drak použije nejdříve svůj oheň. Všichni draci až na mořské jsou totiž dost pomalí a neobratní a pokud by se drak pokusil zaútočit na něj přímo, riskoval by, že se Rogharovi podaří vrazit svůj meč na jedno z devíti smrtelných míst. Přestože vypadají draci na první pohled strašlivě a nezranitelně, pro toho, kdo se v nich vyzná není nic těžkého zabít je jedinou správně umístěnou ranou. Jenže draci jsou poměrně inteligentní a meče se bojí - proto dávají místo boje přednost své nejstrašnější zbrani, ohni. Roghar doufal, že jestliže si bude chránit hlavu štítem z dračí kůže, zbroj by měla nápor plamenů vydržet a obejde se to v nejhorším případě s těžšími popáleninami. Pak musí rychle reagovat, po vydechnutí bývají draci chvíli malátní a tohoto okamžiku musí využít k tomu, aby se mu dostal pod břicho a bodnul. Zdaleka si nebyl jist, zda boj přežije, často se také stávalo, že drakovi se ve smrtelné křeči ještě podařilo svého přemohitele rozsápat či rozmáčknot, ale třicet tisíc je dostatečná cena za takové riziko, je to nejvíc, co mu kdy nabízeli.

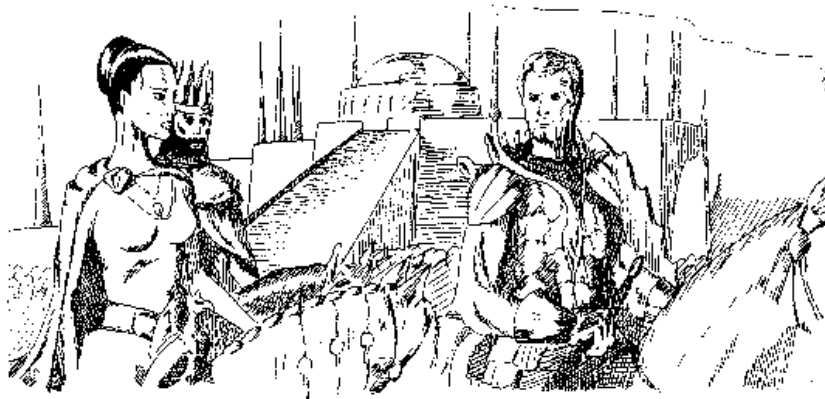
Náhle se mlčenlivý průvod zastavil. Bizarní silueta Šedých skal se objevila na pozadí tmavé noci jako černočerná skvrna na obzoru. Vojáci přivázali koně a postavili několik stanů. Nikdo nemluvil nahlas, všichni jen šeptali, jako by se báli, že poruší ticho noci by bylo rouháním.

Mihotavé světlo louče vrhalo na stěny stanu stíny tří postav. Král položil Rogharovi ruku na rameno a řekl:

"Věřím ti. Víš, jak mi na Antaře záleží. Kdyby existovalo jiné řešení, nikdy bych nesouhlasil. Ale jsem král a nemohu povyšovat své zájmy nad zájmy státu."

"Myslím, že vím jak ti je, králi. Udělám, co bude v mých silách, abych ti Antaru přivedl zpět... Stejně nevěřím, že by drak odtáhl, až dostane královnu, znám dobře jejich proradné duše. A nyní již musíme vyrazit," obrátil se k Antaře, "ať mám čas připravit se na drakův příchod." Vyšel ven a počkal až se král se svou ženou rozloučí.

A pak už jeli sami dva k Šedým skalám doprovázeni pohledy krále a jeho družiny, dokud jim nezmezili v mlžném oparu počínajícího úsvitu.

Antara seděla na velkém plochem balvanu, na místě, které určil drak. Koně byli přivázáni opodál u suchého stromu, v boji bude potřeba jen mrštnost lidského těla. Roghar obhlížel terén, vybíral místo, kde by bylo nejlepší drakovi se postavit. Schovávat se nemělo cenu, skalní draci mají obzvláště jemný čich. Ani úkryt za skálou či balvanem by neměl proti ohni úspěch, drak nikdy svůj dech nepoužije, není-li si jist zásahem. Pak přistoupil k Antaře:

"Klidně sed' a neboj se. Já to zvládnu, není to můj první drak," řekl a dal si záležet, aby to znělo sebevědomě.

"Nebojím se," usmála se dívka. Ale já ano, pomyslel si Roghar. Jako vždy před bojem mu srdce začal svírat strach. Věděl, že až k boji dojde, pocit zmizí a bude se zase moci soustředit.

Antara vstala. Přivínil ji k sobě a dlouze ji políbil. Nebránila se. Chvilí stála bez hnutí a pak ho objala nádhernými pažemi kolem krku. Vtom koně neklidně zaržáli. Roghar odstrčil dívku, sklouzl z kamene a ostražitě se rozhlédl. Proti vycházejícímu slunci spatřil siluetu letícího netvora. Viděl, že lidé nijak moc nepřeháněli. Bude to těžký boj, pomyslel si.

Drak přistál nedaleko balvanu, složil svá mohutná křídla a pomalu přicházel. Zastavil se v bezpečné vzdálenosti od Roghara a zasyčel:

"Co chceš? Zemřeš!" Draci nikdy nevyunikají výřečnost.

"Zabiju tě," křiknul na něj Roghar a zamával mečem, "useknu ti tu tvoji hnusnou hlavu, rozsekám tě na kusy!" Schválně měl nesmysly, useknout drakovi mečem hlavu je nemožné, páteř je kryta nejsilnějšími šupinami. Draci jsou velice sebevědomí a mají sklon nepřítele podceňovat, proto hrál Roghar dál prostáčka a křičel: "Tuhle zbroj jsem koupil za spoustu peněz, ale teď si udělám vlastní z tvojí kůže..."

"Nudíš... Zemřeš!" odvětil drak a dělal, že si ho dál nevšímá, podle chvějící se kůže těsně za hlavou však Roghar poznal, že se již nadechuje. Zkontroloval, má-li pevně upevněn štít na rameni. Pak se drak rádoby nečekaně otočil k němu a Roghar si skryl hlavu za štít. A drak rozevřel křídla a skočil. Roghar byl tak překvapen, že se nedokázal v první chvíli pohnout. Až v posledním okamžiku se pokusil vrhnout stranou, takže drak nedopadl přímo na něj, strašlivý náraz dračí tlapy do štítu ho však odhodil stranou. Narazil hlavou na balvan a zatmělo se mu před očima. Pak uslyšel:

"Zemřeš, Roghare!"

Vida, jak jsem známý. Drak stál kousek nad ním a opět se připravoval k dechu. Tak takhle končí drakobijce, pomyslel si hořce. Meč ležel neznámo kde a štít s přetrženým řemínkem také neměl. Náhle se ozval Antařin výkřik: "Roghare!" Viděl ji, jak k němu přibíhá s jeho mečem v ruce.

K čertu teď s mečem, potřebuji štít. Další zlomky sekundy jednal napůl instinktivně. Uchopil Antaru za zápěstí a strhl ji na sebe právě v okamžiku, kdy drak vypustil smrtonosný oblak. Přitiskl její zmitající se tělo k svému obličejí. Žár byl nesnesitelný, plameny ho olizovaly několik dlouhých okamžiků. Pak zkoncentroval všechny zbývající síly, odhodil hořící tělo dívky stranou, vykroutil jí meč, skočil a bodnul. Odvalil se z dosahu smrtelné agonie nestvůry a na chvíli zavřel oči.

Pak vstal, naložil spálené Antařino tělo na koně a pomalu odjel k Severu. Těžko by lidem vysvětloval, že nebyla jiná možnost.

Ještě dlouho se pak v kraji vyprávělo o hrdinovi v dračí kůži, který zachránil krásnou královnu před drakem, pohrdl odměnou třiceti tisíc a unesl ji neznámo kam.